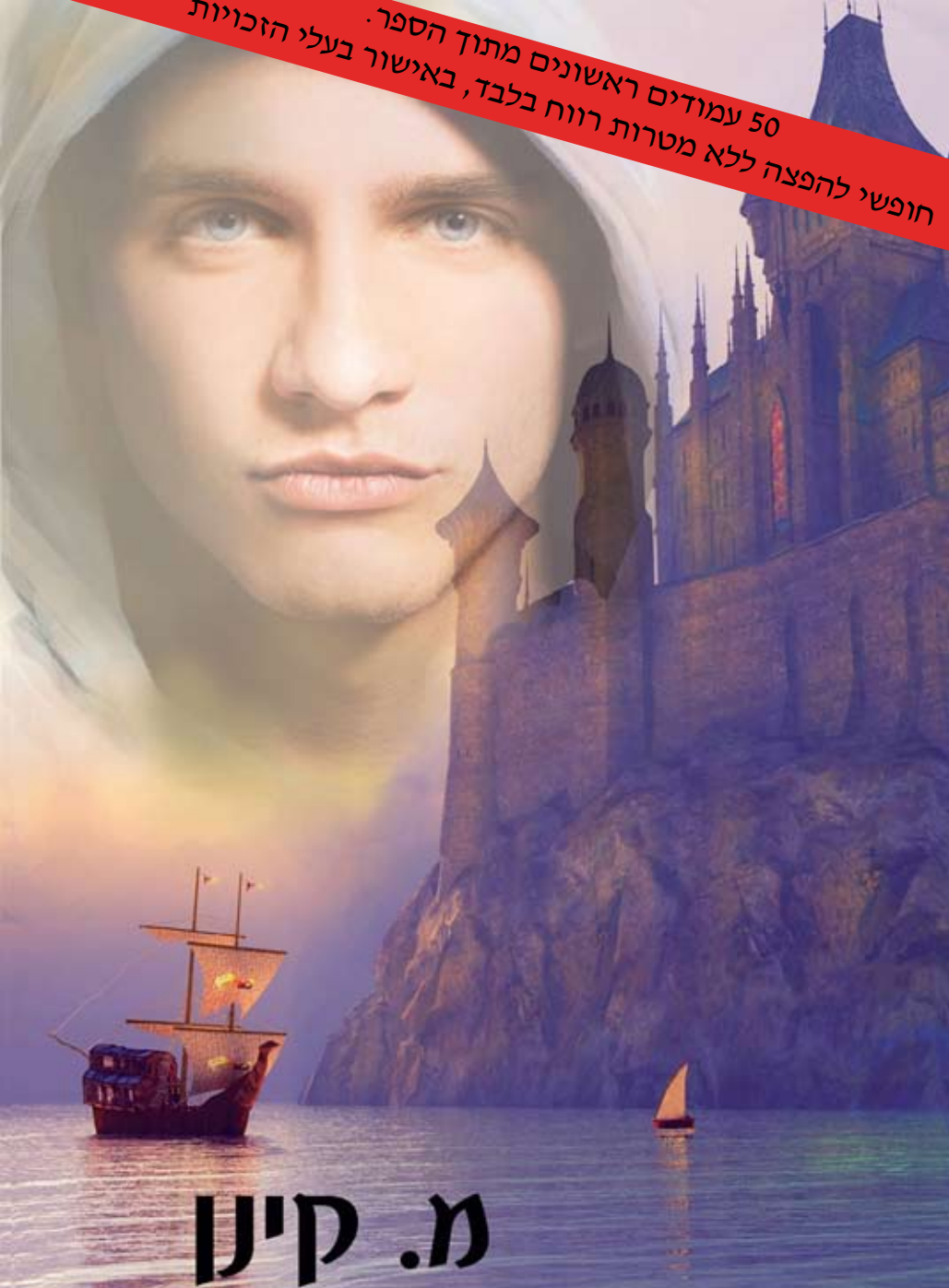

50 עמודים ראשונים מתוך הספר.
חופשי להפצה ללא מטרות רווח בלבד, באישור בעלי הזכויות

מ. קיין

מהללאל

© כל הזכויות שמורות למחברת

אין להעתיק / להמחזי ספר זה או קטעים
ממנו בשום צורה ובשום אמצעי אלקטרוני
או מכני לרבות צילום והקלטה, בארץ
ובחו"ל.

שימוש מכל סוג שהוא בחומר הכלול
בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות
מפורשת ובכתב מאת המחברת

עיצוב עטיפה:
אורית מרטין

הגהה:
שולמית הבר

לפניות בענייני הספר:
הוצאת עלים, נחל קישון 12/12 רמת בית שמש

בפתח

כאשר נרצח ראש ממשלת כוזר מחציו של מתנקש אלמוני לא שיער איש כי זהו צעד ראשון במהלך רחב היקף. עובדה זו התבררה חודשים מעטים לאחר מכן כאשר נחטפו שני נסיכה הבוגרים של כוזר, איסטרק ומיכאל, על ידי אויביהם הקאזורים והמלך רעואל עצמו נפצע אנושות. איש לא חשד כי האחראי לכל אלו הנו עוצר כוזר, האביר יוסף דיאלידאן, שמיהר לתפוס את מקומו של רעואל.

העוצר אף הצליח לשכנע את המועצה הכוזרית העליונה כי בשל בעיות חוקתיות שונות, ייטיבו לעשות אם יעניקו לו את התואר מלך. כאשר שב איסטרק, נסיכה הנערץ של כוזר מן השבי, סירב יוסף דיאלידאן להשיב את המלוכה לידיו, והכריז כי ילחם בו עד מוות.

חמש שנים חלפו מאז, ומלחמת אחים עדיין משתוללת בכוזר. יוסף דיאלידאן הצליח להשתלט על כארבעים אחוזים משטחה של הממלכה, והוא מכנה אותם בשם 'כוזר החדשה'.

וזהו הרגע בו עליכם להפוך דף.

כוזר החדשה

בית זינצליצאן:

המלך יוסף
המלכה לאה

בני המלך, הנסיכים:
פאר, ברכיהו, שלואן

עוצר כוזר:

האופלא פאר דיאלידאן

שר המלחמה:
האביר לאבו מטריאס

האלוף פילאק נאנילאן

רכס האנשוו

מהלאל
אבא הגדול
אליהו
הרב של הכבשים

כוזר האחת

בית הגינאר:

המלך איסטרק
המלכה הלה

אחי המלך, הנסיכים:
טור, מיכאל, יקנאל, אונמר,
בנימין, ליסיה

חמות המלך:
הגבירה רנה

עוצר כוזר:

האביר משואל מן הגי

ראש ממשלת כוזר

(המכונה 'בֶּק'):

האביר מנשה קפחבר
בנו אשר – ידיד המלך

מחנך המלך:

האביר פנרס בלוואדאן-אליקטאן

שר המלחמה:

האביר בֶּסְטִיאַן מְקָאן
בנו אולה

מושל מחוז המרכז:

האביר אֶלְרֶנֶן דִּילִיאַבֶּר

פרק ראשון

P
 רן השמש הראשונה שהנצה פגעה במאות קסדות המתכת, מעלה מהן ניצוץ זהוב. השחר שהתרומם בעקבותיה התאבק סביב קרסוליהם של הסוסים, חולף בנשיפה בין שורות החיילים הישרות, מעלה סומק קר בלחיהם של מאות הצעירים.

חמש שנים חלפו מאז התעמתו אִיסְתֶּרְק ויוסף דִיאָלִינְדָן על גדתו של המְנִיָּאר, חמש שנות מלחמה ארוכות ועקובות מדם, ובכל חמש השנים הללו טרם פגשה כוזר במפגן כוח רב עֶצְמָה כמו זה שנגלה לפניה כעת.

תשע מאות ושבעים אוחזי נשק, תשע מאות ושבעים צעירים דרוכים, מחכים בשתיקה לבואו של המלך. ממתנינם לאות ההסתערות, למילות הברכה שיורו על תחילתו של הקרב.

אבל המלך עדיין שתק.

אור השחר העולה ניתז משריון הזהב שלו כשחלף על סוסו הלבן בין שורות חייליו, זקוף קומה ומרשים.

מבטו, שחיפש את עיני אנשיו, והחיוך הקטן שהרים אחת מזוויות פיו,

פעלו כקסם על סברם של החיילים המוכנים לקרב.

אם אני איני מפחד – אמר החייוך הקטן – למה זה תפחד אתה?
לאטו חלף המלך איסתרק בין השורות הישרות, המתוחות כבסרגל, ואחר
כך שב בדהרה אל מקומו שבראש הגדוד.

עכשיו אמור היה להניף את ידו ובצעקת הקרב הכוזרית העתיקה לזמן
אותו לצאת בעקבותיו אל שדה המלחמה. אבל הוא הפנה אליהם את
פניו, וכשדגלה התכול של כוזר מתנופף ברוח הבוקר מעל ראשו, שאל:
"האם יש ביניכם איש ירא ורך לבב שאינו מבין את משמעותה של
המלחמה הזו?"

דממה ענתה לו.

"יש ביניכם אדם מהסס או מבולבל שאינו זוכר מפני מה הוא אוהו
במגן ובכידון? איש שאינו מאמין בכוחו ובחובתו לשחרר את אלפי אחיו
הכוזרים משלטונו של צבוע, שופך דמים?" המשיך קולו של המלך חותך
את הדממה. "אם יש ביניכם כזה – איני רוצה בו, בגבורתו ובשירותו.
לכוזר האמיתית אין חפץ אלא בגברים המכירים במשמעות מעשיהם,
המאמינים בשליחותם ומוכנים למסור עליה את נפשם. האם ניצבים כאן
לפני תשע מאות ושבעים גברים כאלה?"

עכשיו הפשיר לחלוטין מבע פניהם של האנשים.

"אָטְקוּ!" עלתה מביניהם הקריאה.

"יש?" החזיר איסתרק, מתעלם מן התשובה המהוססת.

"אָטְקוּ!" הפעם עלתה הצעקה מגרונות רבים יותר, ואי אלו כידונים
הצטרפו אליה, מתנופפים באוויר להדגשתם של הדברים.

"יש תשע מאות ושבעים גיבורי חיל שיצליחו לשמור על רמתם המוסרית
גם בשדה הקרב?"

גלי הקול שעלו כעת מבין השורות המהוקצעות היו עזים עד שנדמה היה
כי הם הודפים את הקבוצה כולה קדימה, וחיוכו של המלך התרחב, מצית
את עיניו ומעלה בהן ברק כחול. "אם כך – " שאג, "הטו את כידוניכם
על אֶלִיפָאָר! ברצות הבורא, עד הערב – תהיה העיר בידינו!"

עשרות טְרָאדִים דרומה משם, שלוש שעות קודם לכן, היה סגנונו של
האביר מְקָאָן שונה לגמרי.

"מדי שנה, בתאריך בו נטל אדוננו המלך איסתרק את השלטון מידי של הבוגד, מנסה השרץ להכאיב לתושביה של כוור האמיתית", אמר, פוסע בין הלפידים שהציתו החיילים. "ריאטן נפלה ביום הזה, כרמי טיאן נשרפו ביום הזה, ילדי הכפר אַפְסֶל נחטפו מידי הוריהם ביום הזה, ושוועלים נושאי לפידים שולחו בשדות החיטה של מחוז קַצְקָאל שנה שעברה ביום הזה.

חמש שנים – ארבעה מעשי עוולה. ואף על פי שמעשים אלו ננקמו כולם – האם תתנו לחמישי להתרחש בעוד שבוע?"

מבין כתמי האפר, שנמרח כהסוואה על פני הלוחמים, נצצו עיניהם באופן שהפך למיותרת את קריאת ה"לא" שהשמיעו.

"מי מכם שרוצה לברור לו מיתה יפה – ייטיב לעשות אם ימות היום", המשיך בְּסִטְיאַן, אור הלפידים צובע את פניו באדום, "המכה שברצות הקל תנחיתו על מצודת דְּאָרְפָּאס – עשויה להטות את לשון המאזניים, ולהבהיר לאנשי דיאלידאן מאיזה צד חותכת החרב".

קעת היה המעגל שקט.

"אם בעוריקכם זורם דם – שפכו אותו למען אחיכם בני כוור", סיים בסטיאן. "ומי שבעורקו זורמים מים – ייטיב לעשות אם ילך לעזור לאמו במלאכתה ליד הפלך".

השתיקה העמיקה, ובסטיאן מקאן, שחיכה במשך רגע לתגובה, המשיך וקולו נמוך: "לא תהיו לבד. אנשינו יעלו היום על אליפאר, ויחצו את רכס הרי הָאֲנְשׁוּג. אבל רק אתם, המובחרים ובני החיל, עשויים להשיב לכוזר האמיתית את השליטה על נתיבי השיט של הבאטראגן".

מפקד הקבוצה פסע צעד אחד קדימה: "אנחנו כאן", הצהיר בשם אנשיו.

"ראיתי אתכם באימונים", אמר בסטיאן, "ובטוחני כי ברצון האלוקים תעשו חיל גם בשדה הקרב. הסירות מחכות לכם, ותפילות הגדוד הראשון מלוות אתכם".

שוב עצר בעצמו ונשם עמוקות: "האוריגִיִּדָה?" לחש.

מאתיים ועשרים הלוחמים שלפו את חרבותיהם מגדניהן, "אוריגִיִּדָה!" החזירו, להבי המתכת שבידיהם יוצרים באוויר הלילה מעגל אור כסוף.

"אם כך – " אמר בסטיאן, "לכו, ועשו חיל!"

רק למשפט זה ציפו הלוחמים. בתנועה מהירה יותר וטקסית פחות שבו החיובות שבו לנדניהן, הלפידים נרמסו, ובעלטה הכבדה שהשתררה נעה הקבוצה קדימה, אנשיה מתואמים זה עם זה כאילו נחצבו כולם מאבן אחת.

לוח הזמנים היה צפוף ודוחק, כלי הנשק כבדים, והחשכה סמיכה.

שני טראד משם המתינו עשר הסירות, צבועות גם הן שחור.

המשוטים טבלו במים מבלי רחש, וכלי השיט הקטנים ניתזו על גבי הגלים, עד שנצמדו לשולי סכר דארפאס, עליו חלשה המצודה. רגע של דממה, תפילה שלא נהגתה בקול, והקבוצה הראשונה החלה מטפסת על הקיר הלח, החלקלק מאצות.

ארבע קבוצות נוספות נפרדו מהם בתחתית ארבעת מגדלי השמירה, והקבוצה האחרונה, עליה נמנה גם בסטיאן, עשתה את דרכה לעבר שערי העץ המבוצרים, ואנשיה נצמדו אל חומת האבן והמתינו לאות.

לו היה צעיר במספר שנים, היה האביר מקאן נמנה בין המטפסים אל מגדלי השמירה של המצודה, אך בשלוש השנים האחרונות החל מרגיש בהבדל בינו לבין בני העשרים. אבל אף על פי שבשעת תכנון הפעולה קיבל בסטיאן בהכנעה את יתרונו של הצעירים, מצא כעת את ההמתנה כבלתי נסבלת. בעיני רוחו יכול היה לצפות באנשיו, מתקדמים כלטאות על גבי כותלי האבן. יכול היה לצפות בראשי הקבוצות כשהם גולשים מגג מגדלי השמירה אל החומה ומנסים להמם את הזקיפים. יכול היה לראות, כמעט בחוש ממש, כיצד נחפו חייל דיאלידאני אחד החוצה, עיניו נפערות לרווחה ומפיו פורצת הקריאה – "אשו!"

לא זו הייתה הקריאה ממנה פחד בסטיאן מקאן. להפך, הקול הצרוד מעט, מוכר היה לו היטב, ובעליו, סגנו מזה שש עשרה שנים, האיש שפיקד על הפלישה מצריחי המצודה – הוא שהתכבד להצית את ערמות השחת הנמצאות במרכז של כל חצר מצודה.

"אשו!" חזרה הקריאה ונשמעה שנית, אלא שהפעם הייתה רמה יותר ומבוהלת יותר, ונהגתה מכמה פיות בו זמנית.

ההצגה הייתה יותר ממושלמת, ואיש מבין דיירי המצודה לא יכול היה להישאר שווה נפש למול הלהבות המיתמרות.

בפרט לא בזמן שהזקיפים במגדלי התצפית לא השמיעו כל רחש.

שער המצודה חרק כשנפתח, ודיירי המצודה, לבושים בבגדי הלילה שלהם, נשפכו החוצה, כדים, דוודים וסירים בידיהם. האפלולית ששרתה בעולם בשעה זו של טרם שחר הקשתה עליהם להבחין באנשים הנצמדים אל כתליה החיצוניים של חומת המצודה.

כשהתדלדל זרם הנוהרים החוצה, נעתק בסטיאן ממקומו, וכשגבו נצמד אל האבן התקדם לעבר פתח השער.

תפקידם של זקיפי השערים דרש מהם להישאר על משמרתם בכל מצב שהוא. השרפה והמהומה שבעקבותיה לא הזיזו אותם אפוא ממקומם, אבל תשומת לבם שהוסטה והבלבול שאחו בהם הפכו את המאבק לקל יותר.

כעת, כשגם מנגנון השער נתון היה בידיהם, לא נותר אלא לסגור את הכיתור. השער הפתוח נסגר בשתי שורות לוחמים, המפנים גב זה אל זה, וחבריהם שעל החומות הפנו את כלי נשקם אל הנוכחים במצודה פנימה.

מעט לאחר אור ראשון, בחדרו של האציל גֶאָנָאל, מפקד דארפאס, יכול היה בסטיאן למלא את תפקידו האחרון בהתקפה זו. בטקסיות טבל את נוצת הזהב שלו בקסתו של האציל, ועל גבי איגרת אוויר קטנה רשם חמש מילים בלבד בטרם הטביע על הנייר את חותמו.

אחר כך, בנוכחות חייליו, הצמיד את האיגרת לרגלה של אחת מיוני הדואר, ובחגיגות מה הפריח אותה אל השמים.

עד הצהריים תשוב היונה אל השוכך ממנו הגיעה ותיידע את יוסף דיאלידאן בדבר כיבושה של המצודה.

אליפאר, שבניב הקאנְרִי הקדום נקראה גְכְרֶק, הייתה העתיקה והראשונה שבערי כוזר. בה הכתירו נציגי השבטים השונים את המלך אָטָאוד הראשון לְפָאקָאן ואבי הכוזרים, ובה ראה המלך יוסף את חזיון הלילה ששינה את גורלו.

השנים שטפו מעל בתי אליפאר את עיטורי הצבע ההדורים שקישטו אותה

בימים ההם, וארמונו של אטאוד הראשון לא היה כיום אלא גל חורבות, מספר עמודי שיש המזדקרים אל השמים. אבל עדיין היה בשם העיר הזו כדי להרעיד מיתר בלבו של כל כוזרי.

היעדרה של חומה סביב אליפאר, מיקומה האסטרטגי ואוצרות הטבע שבסביבתה, היוו שלושה שיקולים נוספים שסימנו אותה כיעד כיבוש ראשון במעלה. אבל בשולי העיר, ולא היה זה סוד, שכן גם בסיס האימונים של צעירי דיאלידאן, ועל בטחונה הופקדה פלנגה שלמה של חיילי פִּיאָן אפורי מדים.

לו היה מזלם משחק להם, כפי ששיחק לחייליו של בסטיאן מקאן, היו החיילים הרכובים מצליחים להגיע לעיר ולתפוס עמדות שליטה לפני תחילתו של הקרב. אבל צופיה של אליפאר היו ערניים משומרי מצודת דארפאס, ותשע מאות שבעים רוכבי סוסים אינם דבר שקל להסוותו או להעלימו מן העין.

וכשנישא מן העיר קולם הכבד, הגונח, של פעמוני האזעקה, השמיע גם החצוצרן שלצד איסתרק את פקודתו של המלך.

נושאי הכידונים נסוגו אחור, ושורת קשתים רכובים תפסה את מקומה לצד המלך. סוסיהם קרובים זה לזה, ויוצרים חומה חיה ומאימת.

פעם, לפני הקרב על הֶאָטְנֶבִּי, הקפיד איסתרק לפתוח כל מערכה בקריאה לכניעה ושלוש. אבל מאז הרגו תושבי ראטנבי את הכרוז שנשלח אליהם – נשתנתה גישתו כליל.

אמת, גם הלוחמים היוצאים כעת מן העיר לקראתו עשויים היו להיות נתינוי, וגם הם יהודים, בני דת משה. אבל בשתי סיבות אלו גם יחד אין כדי לטשטש את המציאות. הצטרפותם לממלכתו של יוסף דיאלידאן והכניעה לשלטונו ולתפיסת עולמו – חוללו בהם שינוי, יוצרת בלבם נכונות לשפוך את דם אחיהם, בני כוזר האמיתית.

וכאשר עומד מולך רודף הרוצה לראות את דמך ודם עמך נספג באדמה – אין מקום לרחמים.

כשהוא מצר על כך, הרים איסתרק את קשתו, ודרך חץ על המיתר, החצוצרה שלשמאלו מעדכנת את כל נושאי הקשתות בדבר פעולתו זו של המלך.

מאתיים שמונים ושבעה חצים נוספים נשלפו מאשפותיהם למשמע האות, ומאתיים שמונים ושבעה מיתרים נוספים נמתחו אחרונית.

עוד רגע אחד של דומייה, עוד לגימת אוויר אחת – ומה שהיה עד היום שוב לא יחזור לעולם.

כשהוא שקט, הפנה איסטרק את פניו אל החצוצרן שלימינו, "הכן". אמר, החצוצרן החווה בראשו, מאשר.

איסטרק החזיר את פניו אל חיילי הפיאן המתלכדים מולו למערך מלחמתי, ובשקט הורה: "כעת".

החצוצרה הריעה שנית, מאתיים שמונים ושמונה חצים פילחו את השמים, כציפורים קטנות משחרות לטרף. ומאותו רגע – כמו בכל קרב, התפוגגה ונעלמה דמותו של המלך נעים ההליכות. האיש המעמיק, האוהב להתבדח, העייף לפעמים, העצוב לעתים, חדל מלתפקד; והמצביא הקר, מהודק השפתיים וממוקד המבט, הגיח החוצה. משוח בשמן, נחוש, חריף וחד החלטה.

כתם זהוב, מהיר והרסני, שהוביל את חייליו קדימה, אל העיר ובין רחובותיה, אל היכלו ההרוס של אטאוד הראשון.

ארוך היה הקרב ההוא, אבל מעט לפני שקיעת השמש היו כל מוקדי הכוח העירוניים בידיהם. דגל כוזר האמיתית התנוסס מעל מחנה האימונים של צעירי דיאלידאן, מגדל התצפית, ומשרדי העירייה, וערמת כלי נשק מוחרמים התגבהה בכיכר המרכזית.

"הבאתי תחבושת", אמר נְאִיתָן בשקט, "והנה גם סִידָאָר, מלכּי".

איסטרק השפיל את מבטו אל החתך האדום שבחולצתו, "זה שום דבר", פסק, "נטפל בזה אחר כך. עכשיו, מהר, הביאו לי יונה".

היונה, אחת מארבע יונים מלכותיות שבשובך מושל העיר, כבר נלכדה. רק רגע נדרש כדי לכתוב חמש מילים על גבי גליון הקלף שהוכן מראש באזורו של נאיתן.

"אליפאר בידינו", רשם איסטרק, "שקול את מעשיך".

וגם הוא, כמו בסטיאן מקאן לפניו, הפריח את הציפור אל השמים.

גורלם של אולֵה מקאן וחייליו - שפר הרבה פחות.

בחוץ השתרעה למלוא כל עין שקיעה אדומה-סגולה, נהדרת למראה, ובתי הכפרים שבעמק נראו זערוריים ונאים כבתיהם של עם גמדים מופלא. גם הרוח שהגיעה מן הים הרחוק הייתה בשומה ומרעננת.

אבל מהללאל שידע ליהנות מכל אלו לא יכול היה להרשות לעצמו להתעכב אפילו לא רגע. גם כך השעה מאוחרת מאוד, ואת עישונם של נתחי הבשר ייאלץ לבצע בחצר, לאורה העשן של מדורה נחפזת.

ומתי ילך לישון? ומתי יקום?

סנטרו של מהללאל נע ימינה ושמאלה, והוא בלע את רוקו וזקף את כתפיו.

או חייו נראים כחיי עבד. נכון. אבל די בכך שהוא יודע שהוא אינו כזה.

באמת די בכך?

לאסופי, הניזון בחסד, אין כל זכות להיות מפונק, ומהללאל גם לא רצה להיות כזה. להפך, גאוותו הייתה על שתיקתו, על גוו הזקוף, ועל המעשיות בה התמודד עם כל אתגר שהציבו החיים לפניו.

אבל למרות שעמד בכל מטלותיו מבלי לפלוט הגה - בכל זאת דחו אותו חזירי הבר.

והשנה, מה חבל, נפלו למלכודות הצבאים שפע של יצורים מאוסים מן הסוג הזה. והחובה להעלות אותם מן המלכודת, לנחור אותם, לפשוט את פרוותם המלוכלכת, ולהכין קותלי בשר משומר למכירה ביריד, גרמה לו בכל פעם מחדש להדק את שפתיו.

"עכשיו", אמר אבא הגדול, "קדימה".

מהללאל נד בראשו בשתיקה, נפרד בדממה משעת הלימוד שלו עם אליהו, נטל את הסכין הגדול ממקומו שבפינת כלי העבודה, השחזו אותו בשגרתיות ופנה אל הדלת.

אבא הגדול, זאת אפשר היה לשמוע, חלץ בינתיים את מגפי העבודה שלו, הטיל כל אחד מהם לפינה אחרת, והשתרע באנחה בערסל הקשור בפינת החדר.

לאומדנו של מהללאל שקל חזיר הבר שבמלכודת למעלה ממאתיים וחמישים פִּיאָל¹, ואף על פי שגרי התושב, הלהוטים אחר רצועות בשר מומלחות מן הסוג הזה, ישלמו כסף טוב תמורת הסחורה – בכל זאת המאמץ שנדרש על מנת למשוך את הרשת מן השוחה החוצה כמעט פקק את זרועותיו של מהללאל. אחר כך, כיוון שקרע קטן במלכודת חמק מעיניו של אבא הגדול בזמן שפרס את הרשתות, נאבק עם חיית הבר וספג בעיטה מכאיבה במרכזו חזהו. ואם לא די היה בשני אלו, הרי שלקינוח ניתז עליו דמו החם של החזיר, מכתים את חולצתו ואת פניו. בואאח.

בסלידה הפיל מהללאל את הסכין ארצה, ניגב את הדם מעיניו, אפו ולחייו, ולראשונה מזה פרק זמן ארוך מצא את עצמו קומץ את אגרופיו. העולם הרי מושגת. לא הוא, לא החזיר, ואפילו לא אבא הגדול נזרקו לעולם הזה סתם כך. דם החזיר שנקרש כעת על שערותיו, גסותו של אביו האומן, הוריו האמיתיים שבעודו תינוק זנחו אותו על שפת הבאטראגן, חשוף לסכנת טביעה, הכל חלק מתכנית אלוקית כל שהיא, שבלעדיה לא יגיע העולם אל ייעודו.

אבל בתוך שלולית דם החזיר היו המילים 'תכנית אלוקית' רחוקות מאוד, והסחי והמיאוס של חייו ברורים וחד משמעיים. ואפילו להתפלל ולבקש קצת אמונה אסור היה, על יד נבלת החזיר מדיפת הניחות.

"מהללאל? אתה כאן?" גבר צעיר, כהה שער וחום זקן, הגיח בצעד מהיר מבין העצים, "מה קרה?"

"הייתה לי עבודה", אמר מהללאל, "עבודה חביבה ונחמדה מהסוג האהוב עליי ביותר. לא יכולתי לוותר עליה".

"ודאי שלא", הסכים אליהו, "ועבדך הנאמן הוא האחרון שידרוש ממך לוותר על עבודות שמסכות לך עונג רב כל כך. אבל בטח לא יהיה אכפת לך לשתף גם אותי בתענוגות שלך, נכון?"

1. מידת משקל כוזרית, שווה בערכה לקילו ורבע

גבו של מהללאל התקשח. תמיד שנה נדבות. תמיד שנה חסדים. ולטעמו היו מהלומות טובות ונעימות הרבה יותר מחמלה. בנפנוף יד הרחיק מהללאל יתוש ארוך רגלים שביקש להתקרב אל שרידי החיה שלרגליהם. "אליהו", הוא אמר, ושלא ברצונו – קולו חרק, "אם תציע לי עוד פעם אחת בחייך עזרה, איאבק אתך עד שתגלה מי מבין שנינו חלש יותר".

"ובכן", הודה אליהו, "אני חלש יותר. אבל מה זה משנה, בכלל? לא הצעתי לצאת במקומך לקרב נגד דוב, רק רציתי לעזור לך לפשוט את העור של הדבר הזה".

"זה ממש נחמד מצדך", החזיר מהללאל ביובש, "אבל אני לא צריך עזרה, מגיל שתים עשרה אני עושה את זה, ומסתדר מצוין".

"לא באמת!" אמר אליהו, ואפו שהתכווץ בחוסר אמון יצר גומה קטנה בין שתי גבותיו, "כבר בגיל שתים עשרה עשית כאלה עבודות?"

בפליאתו של אליהו לא היו הערכה או התפעלות ליכולותו ובגרותו של בן השתים עשרה, אלא תרעומת על התנהגותו ונצלנותו של אבא הגדול. ולפיכך הכאיבה הפליאה למהללאל, מוכיחה לו שוב, בפעם המי יודע כמה, כמה עלובים חייו.

"תמיד הייתי בוגר מכפי גילי", אמר וצחק.

אליהו נד בראשו: "כנראה שאתה צודק", אמר, קולו עדיין מוזר, "ובכן, נתראה מחר?"

"אם לא תהיה לי עבודה אחרת". מרירות חדרה פתאום לקולו של מהללאל, "אני מחריד בתור חבר ללימוד. אי אפשר להתקדם אתי לשום מקום ואני יודע את זה. אבל לא אני מנהל את חיי, בינתיים".

"כשתנהל את חייך – תגלה שלא קל יותר לשמור על סדרים כשאתה בעל הבית", טפח אליהו על שכמו, "ביער הזה תמיד יש משהו דחוף או נחוץ או חשוב לעשות... אבל חוץ מזה, מהללאל, אתה חבר לימוד נהדר גם כך".

"אני?" פניו של מהללאל התעקמו לכדי חיוך, "זה סוג חדש של עקיצה, אליהו?"

"אתה מוכשר מאוד", אמר אליהו לאטו, "הזיכרון ויכולת הניתוח שלך משוות בין חמש דקות לימוד אתך לשעת לימוד עם מישהו אחר".

"אם זה נכון, זה מרגש מאוד", התגלגל קולו של אבא הגדול מאחורי

שניהם, עבה וגס כרעם, "אבל מה עם ארוחת ערב, מהללאל? האם נראה לך הוגן שתעמוד כאן ותפטט כל הלילה ובבוקר תספר לי שאתה עייף?"

זה לא היה הוגן. זה לא היה! ובאפלולית קיטון המטבח מצא מהללאל את עצמו נושך את שפתו עד כאב. לא שהוא זקוק לכך, אבל אם מדברים על הגינות הרי שמן הדין היה להעניק לו איזו שהיא מחמאה מפעם לפעם. ואם מחמאה היא דרישה קשה מדי, משהו שלא מגיע לאסופי שאיש אינו יודע את מוצאו, וגם אם אחד כזה, שאכל כל ילדותו לחם חסד צריך לשלם בעבודה קשה בבגרותו, הוא באמת לא מעוניין בהרבה יותר משקט. שקט פשוט כזה, כמו שקט שנותנים לסוס באורווה, כשהוא מגיע לשם אחרי יום עבודה ארוך.

בתחילה חתך את הירקות במהלומות קצובות, כאילו היה הסכין גרזן, אך כשנתמלאה הקערה עלה חיוך קטן על פניו.

"אתה לא סוס", אמר לעצמו, שופך את ירקות השורש אל המים שבקלחת, "זה כל ההבדל. אתה אדם. ולא סתם אדם, אלא כוזרי. ולא סתם כוזרי אלא נסיך היער".

שתי המילים האחרונות ריככו עוד את תווי פניו.

הן היו שייכות, השתיים, לסבתא הטובה, מנוחתה עדן. והיא האמינה בהן והגתה אותן באהבה, אהבה רבה עד כדי כך שניתן היה לחוש בה עד היום. לפחות בתוך קיטון המטבח.

"הוא יקפוץ כמו כלב מאולף ולא ישאל שאלות", רעמת שערו הלבנה של אבא הגדול החזירה באופן מוזר את אור הלפיד שבידיו של גאלן, "אבל אם הוא במקרה ישאל משהו, הפרחת, בשום פנים ואופן אל תספר לו את האמת. הרב הזקן היה מעריץ גדול של איסתרק קטינא, והאסופי הקטן שלי הולך אחריו כמו טלה מוחתם".

"הבנתי. עכשיו קרא לו".

חיוך עלה על שפתיו של היערן לבן השער: "לא תגיד 'בבקשה', גאלן

יקירי? ככה שכחת את הנימוסים שהנחילה לך אמא שלך?"
 "כשמשלמים לא אומרים בבקשה", החזיר גאלן, מגרד את הבוץ שדבק
 במגפי העור שלו, "אבל כיוון שאנחנו ידידים, אז קרא לו, בבקשה".

בלתי אפשרי היה שכבר הגיע הבוקר. אבל בכל זאת חדרה קריאתו
 הנוקשה של אבא הגדול אל תוך חלומותיו. "קום", הוא אמר, ומהללאל
 משך את עצמו לכדי ישיבה עוד בטרם הצליח לפקוח את עיניו.

"גאלן הגיע הנה", המשיך אבא הגדול, מבלי להמתין להתעוררותו
 הסופית של בן שיחו, "הוא צריך לחצות עוד הלילה את הרכס. אמרתי
 לו שתעזור לו".

מהללאל נטל את ידיו בשתיקה. העביר את אצבעותיו על עיניו, והתרומם,
 דוחף את רגליו לנעליו.

"לאן הוא צריך להגיע?" בירר, שרידי שינה ניכרים בקולו.

"כבר אמרתי פעם אחת: הוא צריך לחצות את הרכס", חזר אבא הגדול
 בקוצר רוח ניכר, "קח אותו למעבר בִּיהָר, ותעזור לו לרדת לעיר. רק
 תיזהרו לא ליפול לשום מלכודת בדרך. כן?"

"כן". השיב מהללאל נוטל את מעיל היערן שלו מעל הכיסא, "אבל מחר
 אני משלים את שעות השינה האלה".

"חלק מהן בטח", הסכים אביו האומן, "אבל כולן? ממש לא. אתה בחור
 בן שבע עשרה. לא ילדה. ועכשיו – זוז".

גאלן המתין על יד שער החצר, ומהללאל שלא חיבב את האיש רק הניד
 את ראשו לעברו בתנועת ברכה. גאלן, כמו לא הרגיש בגל הצינה, שלח
 לעברו חיוך מתקתק. "הנה היערן הצעיר שלנו! מה שלומך, בחור?"
 "השבח לקל עליון", החזיר מהללאל ביובש. "להיכן אתה רוצה להגיע,
 אדוני?"

"לחצות את הרכס", אמר גאלן והשפיל קול, "ודאי אתה יודע שבמצב
 מלחמה, אנשים נדרשים לעשות דברים שונים ומשונים למען המלך".

למען המלך? בחשדנות סקר מהללאל את גאלן, שבמעילו המהודר
 והמזוהם דמה לשודד דרכים יותר מכל דמות אחרת, ואחר כך הגניב מבט
 גם לעברו של אבא הגדול, שעמד לצד גאלן כשהוא חתום פנים.

"גם משלמים לי, כמובן", המשיך גאלן בחביבות, "ואבא שלך קיבל תמורה על העזרה הקטנה שתושיט לי. נצא לדרך?"
 ובכן, תשלום היה עניין שונה לחלוטין. כסף עשוי בהחלט להסביר מדוע ולמה החליטו שני הגברים להושיט עזרה למלכה של כוזר האמיתית. מהללאל משך בכתפיו: "בשביל זה אני כאן", אמר במעשיות. "מבחינתי אפשר לצאת".

"קודם כדאי שתיקח לפידים ותיק ציוד מהמחסן", אמר אבא הגדול, "ומלבד הסכין הקטנה והמגוחכת הזו תיקח גם קשת וחרב ראויה לשמה. עם כל החיבה שאני לא רוחש כלפיך – אין לי חשק שתמות בדרך."
 "אבל תהיה בטוח שאם תמות – תחסר לך", קרא גאלן אחריו, "ככה זה, כל זמן שיש לנו משהו אנחנו לא יודעים להעריך אותו".

אם לא היה אבא הגדול שש כמוצא שלל רב על כל גילוי לב של בן טיפוחיו, היה מהללאל עוצר כעת ומשמיע את דעתו על העניין.
 אבל כיוון שאבא הגדול כן שש על כל גילוי לב של בן טיפוחיו, והיה מזכיר את הדברים בכל עת, מוציא את הדברים מהקשרם ומעוות אותם עד שנעשו מגוחכים ונלעגים, לא ראה מהללאל כל צורך ליידע את גאלן בכך שהוא אינו זקוק להערכתו של איש.
 הוא מכיר היטב בערך עצמו, ובאמת שדי בכך.

סמוך לזריחה הגיע גאלן למעבר ביהר בשלום, ומהללאל שליווה אותו עד לגדרות המרעה הראשונות בעמק, נפרד ממנו בלא צער, ושב על עקבותיו אל בית היערנים הקטן שברכס העליון.

ואף על פי שאבא הגדול נכון היה למלא את הבטחתו ולהניח לו לנוח שעה או שעתיים, בכל זאת היו עבודות החווה רבות ודוחקות מכדי להתפנק.

הרי גם אם עייפים יש להאכיל את בעלי החיים, ולחלוב את צמד הפרות. וקודם לכן יש לפנות את הזבל ולהרחיקו מן החצר. וכדאי גם להניח על האש דבר מה שישמש בהמשך כארוחת צהריים.

ואת הרשת שנקרעה אתמול צריך לתקן, ואת העורות שהשרה אתמול בסיד צריך להפוך ולנער.

ואיך שהוא, מבלי שהבין כיצד, מצא את עצמו ממצמץ בעיניים עייפות

אל מול שקיעה אחרת, יפה לא פחות מזו שצבעה את השמים בליל אמש. ושנתו באותו לילה, הדבר ודאי לא יפליא איש, הייתה עמוקה מן הרגיל. עמוקה עד כדי כך שאלהו שנקש בבהילות על התריס הקטן לא זכה למענה.

מה עושים עכשיו?

מחוץ לקירות העץ העבים מרט אליהו את שער ראשו בתנועה מוטרדת עד ייאוש. גדודי החיילים שהתארגנו למטה למנוחת לילה לא הגיעו הנה לחינם. ואם צפויה התקפה על כוור האמיתית מוטב שמישהו יקדים את הפלנגות החונות בעמק ויעדכן את אנשי המלך בדבר ההתקפה המתקרבת.

אבל בלא מהללאל, המכיר את שבילי היער טוב יותר מכף ידו, אין לו שום אפשרות ריאליית להתחיל הלילה את המסע. ומחר עם שחר יתחילו גם גדודי החיילים את מסעם שלהם.

לפנות בוקר ניסה שנית לנקוש על חלונו של מהללאל, והפעם הייתה שנתו של זה קלה יותר.

"טוב שהתעוררת", קולו של אליהו היה מקוטע ממתח, "אני צריך שתיקח אותי לצד השני של הרכס, עכשיו".

"גם אתה?" מהללאל הסתיר פיהוק, "מה קרה לכולכם? איזו מסיבה נערכת בגיראט?"

זיק אימה מהיר חלף באישונו של אליהו, "מישהו ביקש ממך לקחת אותו לעמק?" שאל בשקט.

מהללאל הביט בו, מזהה את הזיק ותמה עליו, "אתמול בלילה", אמר, "גאלן. חבר ותיק של אבא שלי. הוא אמר שהוא עושה זאת בשביל המלך".

אליהו הצמיד את גב ידו אל מצחו, "איזה מלך מבין השניים?" שאל בשקט.

מהללאל העביר את לשונו על שפתיו, מבין טוב מאוד את כוונתו של אליהו. גאלן לא נמנה על סוג האנשים שיחרפו את נפשם למען כוור האמיתית.

"אתה חושב – " הוא פתח.

אליהו נד בראשו: "אני מעדיף לא לחשוב", אמר בקדרות, "אבל שתי פלנגות חונות בעמק. ואם איני טועה גאלן שלך הוא שסיפר להם להיכן כדאי להם למהר ולהגיע".

לאיש לא היה ספק בכך כי אולה מקאן הגיע לתפקידו הרם בשל היותו בנו המאומץ של בסטיאן מקאן. אבל איש גם לא הכחיש כי השייכות המשפחתית רק ריפדה את הדרך שסלל אולה לעצמו בעקשנות ובאומץ עד שחודש קודם לכן נעשה לאַקְסִידְטֹר הצעיר ביותר בהיסטוריה הכוזרית.

חייליו אהבו אותו על שום פשטותו ועממיותו, ובשל העובדה שאכל לצדם וישן עמם על הארץ, מתעלם ממעמדו החברתי ומדרגותיו הצבאיות. מסירותו אליהם והנהגתו למלא בעצמו כל משימה מסוכנת, העצימו את אמונם בו, והפכו את האווירה בגודדיו למיוחדת.

וכאשר הותקפו מן המארב – באו כל אלה לידי שימוש.

האנשים נלחמו כאריות, ואולה עצמו היה קטלני כדובה שכולה. בלילה, לאחר יום תמים של לחימה, ארגן מחדש את שורות לוחמיו, מגלה אגב כך כמה גדול מספרם של ההרוגים והפצועים. ובצהרי יום המחרת, החליט לקבל את הצעת הכניעה ששוגרה לו על ידי מפקד כוחות האויב.

לא היה טעם, שום טעם, לשפוך לשווא את דם אנשיו.

עגום היה להעניק לאויבי המלך ניצחון דווקא לקראת התאריך הזה, אבל מה יעשה ואנשיו של יוסף דיאלידאן כאילו עודכנו מראש במספר חייליו, וכנגד כל חייל שהציב גייסו הם שישה?

פרק שני

הר בה מוכן היה יוסף דיאלידאן לשלם כדי לראות את איסתרק, אויבו הצעיר והנחוש, כשהוא מחוויר, והדם ששפכו חייליו בשדה הקרב ממילא לא נחשב בעיניו למאומה.

נרגז אך משועשע מולל בין אצבעותיו את ההודעות החסכניות ששיגרו אליו האביר מקאן וכאקאן כוזר הנושנה, גירד בזחיות את שפתו העליונה, ואחר כך אמר: "נשמור אנחנו על סגנון זהה, נכבדי. רשום כך: אולה מקאן וארבע מאות ושבעים מחייליו בידינו. נשקול לקבל את כניעתכם אם תלווה בתמורה הוגנת". רגע שתק, מעביר את אגרות האוויר מיד אל יד, ואחר כך הוסיף כלאחר יד: "אם לא, הרי שבעוד שבוע, בתאריך החביב עליי, יוצאו השבויים להורג".

המילים הרתיעו את הסופר, וידו שרעדה יצרה שרטוט מכוער על גבי גליון הקלף.

אישוניו של יוסף דיאלידאן התרחבו קמעא: "הדבר אינו נושא חן בעיניך?" שאל, רכות בקולו, "גם בעיניי הוא אינו נושא חן, איש צעיר. אבל המלחמה אכזרית היא. אם לא נקטול את אויבינו יטבחו הם בנו".

הסופר הנהן בחיפזון, מנסה לתקן את רושמה של טעותו.

"שלה איגרת כזו לאיסתרק קטינא, במעונו החדש באלפאר", אמר דיאלידאן בעייפות, "ושנייה, רק לשם הבהירות, העבר לידיו של בסטיאן מקאן, במצודת דארפאס. האיש ודאי ישמח להיות מעודכן, ולשאת תפילה חמה עבור בנו המאומץ".

איסתרק לא החוויר. הוא רק הידק את לסתותיו, מצמיד את לשונו לחור שפערו שוביו הקאורים בין שתיים משיניו, קרא שוב את המילים התמציתיות הרשומות על גבי הדף, ואחר כך הרים מבט אל האנשים העומדים סביבו.

"מעניין על מה חשב החוטא הזקן כשהכתיב את האיגרת הזו", אמר בנחת, טובב בהבעה מהורהרת את טבעת החותם שלו, נאנח בינו לבינו, לחש משהו, אולי תפילה, ואז חייך.

"כמה נושאי נשק יש באלפאר?" שאל.

העומדים סביב המלך החליפו מבטים. מבחינה תיאורטית אולי נכון היה לשפוך דם תחת דם. אבל מה יועיל הדבר לאולה מקאן ואנשיו? ובאיזה לב יוכל המלך להורות על רצח המוני של כוזרים בני דת משה?

"על פי התחשיב שערכנו לפני הפשיטה, בעיר לכל הפחות ארבעה עשר אלף גברים מעל גיל שבע עשרה", השיב שלישו של המלך, "סביר להניח כי שלושת אלפים מתוכם אוחזי נשק".

"יפה", אמר איסתרק. "במכרות המלח שלי זקוקים תמיד לתוספת כוח אדם. אם עד היום לא נהגנו בתושבי כוזר האחרת כבשבויי מלחמה – אולי הגיע הזמן לשנות את הגישה".

האקסידטור, שניהל את הפשיטה לצדו של איסתרק, כיווץ את גבותיו: "כל ארבעה עשר אלף הנפשות?" שאל בקול נמוך.

"הם ונשותיהם", השיב איסתרק בקול יבש.

האקסידטור נד בראשו, מקבל את ההוראה בשתיקה. "השינוע יהיה מורכב", העיר חרש לאחר רגע.

"מאה חיילים היורים על מנת להרוג ישיגו ציות מרהיב", השיב המלך ביובש.

"מאה", חזר שלישו של המלך.

"מאה", אמר שוב איסתרק. "ליתר נזדקק כאן בעיר".

"והילדים?" שאל סגן המפקד.

איסתרק נאנח ומבטו הועם מעט, "הילדים יועברו לבתי הספר הצבאיים שלנו. התינוקות והילדות יהולקו כשי לאצילי כוור".

"אני אוכל לטפל בשני תינוקות בדרך", ציין נאיתן מאחורי כיסאו של המלך, "אולי אפילו בשלושה, אם מישהו יסייע לי בחליבה. אף פעם לא הסתדרתי עם פרות".

הכל גיחכו, מלבד המלך.

"הבה נקווה שלא נזדקק לכך", אמר מבלי להפנות את ראשו, "אבל אם יסרב דיאלידאן להיכנע, יהיה עלינו למצוא איוון בין מספר הילדים למספר הנשים שניקה אתנו. ועכשיו, סופרו!"

הסופר טבל את הקולמוס בדיו ונשא את עיניו אל המלך.

"בעוד שבוע חסר יום, ביום החביב עליך", הכתיב המלך מתונות, "יוגלו כל אזרחיה הבוגרים של אליפאר לעבודת עולם במכרות המלח. הבנים יועברו לבתי הספר הצבאיים, והבנות והתינוקות יועמדו לשירותם של נאמניי. נשקול לקבל את כניעתך, באם תגבה בתמורה הולמת".

עטו של הסופר רץ על גבי הדף, משרטט את המילים בזו אחר זו.

"והחיילים?" שאל גיאר, שלישי המלך.

גבותיו של איסתרק התקרבו זו לזו בתנועה קטנה, והוא שילב את ידיו מאחורי גבו. "הבה נניח שלא קיבלנו עדיין את האיגרת", אמר. "כל רמז לכאב, פחד או צער, רק יעלה את המחיר שידרוש הזקן הכסיל תמורת שחרורם. ואני איני רוצה לשלם, אלא לקבל תשלום".

"ברשות הוד מלכותו – "

"הרשות נתונה".

"איני יודע מה הערך שמייחס הכסיל לחירותם של תושבי אליפאר".

איסתרק העלה על פניו חיוך קטן ושחור: "אעזור לך", הציע, "הוא אינו מייחס לה כל ערך. אבל נתיניו ייחסו לה חשיבות. ומלכה של כוור החדשה אוהב שנתיניו מחייכים כאשר הוא עובר ביניהם".

שקט השתרר לרגע בחדר, ואל תוך השקט נשפכו קולות וצעקות מחצר בית העירייה. השמועה על שבייתם של חיילי כוור הנושנה זלגה החוצה, מאימת על החיילים ומציפה את תושבי העיר בעליזות חצופה.

ועל אף שהתהליך כולו היה צפוי מאוד – בכל זאת דרש הדבר תגובה.

”יד קשה?” שאל האקסידטור.

”כאילו היו קאוורים”, החזיר המלך, ”הסבירו להם, בשמי, שאי אפשר לאכול את התפוח ולהשאיר אותו שלם. הם בחרו בדרך המובילה לאבדן העולם הבא, טבע הבריאה הוא שיטעמו טעם אבדן גם כאן”.

הגברים העומדים סביבו השפילו ראש, וגם הוא שתק רגע.

”לכו לעמלכם”, אמר לאחריו, ”ולאחר שכל גברי אליפאר ישבו בכיכר העיר כשידיהם על ראשם, הביאו לי הנה חמש מאות בני חיל”.

למרבית הפלא, מפקד הכוח שנטל אותם בשבי היה קאוורי, שצלם זהוב קטן מתנדנד בין קפלי בגדיו.

ואלו, זאת ידעו הכל, אינם נוהגים בחמלה עם שבוייהם.

אבל חייליו, שנהגו כמוהו – בקשי לב הגובל באכזריות, כן היו כוזרים! חלקם המכריע – כוזרים בני דת משה!

”מאה ועשרים מחיילינו נפצעו”, אמר המפקד, מבטאו הקאוורי, הכבד והחתוך, מעניק צליל מרוחק למילים הכוזריות. ”שבעים וארבעה נפתו את נשמתם. וכמפקדם של הרוצחים עליך לשלם על כך באופן אישי”.

אולה שתק. שתיקתו נתמשכה גם כאשר הוצא גזר הדין לפועל, בדמות שבעים וארבע מכות פרגול, ומאה ועשרים מלקות. אך בשלב כל שהוא ניטשטשה הכרתו, ושליטתו העצמית אבדה. אל צליפות השוט והדי קולו של מונה המלקות, הצטרף קולו של אביו האמיתי, המונה את שקי החיטה.

והשקים היו מעטים. כל כך מעטים!

”נתקמץ”, אמרה אמא שלו, ”יהיה בסדר. אחותי אולי תוכל להלוות לנו עוד כס-”

”בסטיאן אדם שקול”, החזיר אביו, קולו שטוח, ”ואם וכאשר יעניק לנו עוד פרוטת נחושת אחת, לא יהיה זה כהלוואה אלא מפני שהצטווה על

הצדקה. אם גם אנחנו נהיה ריאליים – נודה שנינו בכך שנתקשה מאוד להחזיר להם אפילו רבע מהכסף שהלוו לנו עד עכשיו".

מתוח על גבי סלע, יכול היה אולה מקאן להרגיש תחת לחיו את מגע המחספס של רצפת העלייה. אסור היה לו לצותת, אבל המצב הכלכלי בבית הדאיג אותו עד מאוד.

שתיקה שררה למטה, במטבת. רק צליל כף העץ החובטת בדפנות סיר המתכת נשמע. צליל עמום, כמו צליל הפרגול בשעה שהוא פוגש בגבו.

"ישנה ההצעה ההיא, שהציעה אחותך", אמר אביו בשקט, "יהיה לילד טוב שם. אני בטוח".

אחר כך מילאה שתיקה את הבית, ורק צליל הכף חזר ונשמע, אנחתו של אמו מצטרפת אליה. או שמא – בתוך ערפלי הכאב התעקש מוחו לברר זאת – לא היה הקול אלא צליל אנחתו שלו?

גם לאחר שאיבד הקצין הצעיר את הכרתו, התעקש המפקד הקאוורי על מיצוי העונש עד תום. ולפקודיו של אולה, שהוצבו כבמסדר לצפות במחזה, לא נותר אלא לנשוך שפתיים ולקמוץ את אגרופיהם, חסרי אונים. אבל לאחר שמוצה הדין, ניתנה להם הרשות לנסות ולהקל על כאביו. ובשעה שהחל אולה מתעורר, רכנו מעליו פנים מוכרות ואוהבות. "הפצעים רבים אבל שטחיים, המפקד", אמר לו שלישו ברכות, "הם יחלימו".

פניו של אולה נעוו, שכן יחד עם ההכרה שבו גם הכאבים.

"צעקתי?" שאל.

"היית גיבור", השיב לו סגנו, מתחמק, "הם דשו בבשרך כהוגן".

אולה הצמיד את ידו אל מצחו, "מה אמרתי?" ביקש לדעת, "מה אמרתי, אליצור?"

מבט מהיר, חטוף, הוחלף בין השניים בטרם ענה אליצור: "שום דבר".

אולה עצם את עיניו, "ובכל זאת?" שאל, כמעט בלתי נשמע, אך עיקש כתמיד.

השליש הרטיב שוב את האלונטית שבידו, מחליק על הפנים שהחווירו,

מוחה את טיפות הזיעה שנצטברו במאמץ להבליג על הכאב. "שם שום דבר, המפקד", הבטיח, "היית גיבור, כצפוי".

"ועכשיו?" דחיפות הייתה בקולו, "מה אמרת?"

סגנו של אולה נשך את שפתיו. אולה כנראה זוכר משהו, זוכר ומודאג. ואם כך, הכחשות עשויות רק להזיק.

"דיברת רק עכשיו, לפני שהתעוררת", אמר בחיפזון, "חזרת כמה פעמים על זה שמעולם לא רצית להיות חייל. אמרת: 'אבל אני רציתי להיות סוחר, לא חייל'".

"זה הכל?" הכאב הרעיד את קולו של אולה, אבל הקלה כל שהיא ניכרה בו.

"זה הכל", שיקר השליש. "זה הכל", אישר הסגן כהד.

שכן שניהם, מבלי להחליף מילה, החליטו שלא לחזור באוזניו על המשפטים שהשמיע אודות האביר בסטיאן מקאן, שר המלחמה שלהם ואביו המאמץ. מה ירוויח האקסידטור אם ידע כי חייליו ושוביו גם יחד יודעים כעת שהקשר בינו לבין שר המלחמה נכפה עליו שלא ברצונו?

אם כל מה שאמר היה שאינו רוצה להיות חייל – הרי שלא אמר שום דבר נורא, אבל אולה התקשה להאמין בכך, הוא דיבר. ברור היה לו שדיבר, שאמר מה שלא היה עליו לומר. האמת שלא סיפר מעולם לאיש.

בייסורי נפש שקע שוב אל הערפל המבורך שמתחת לגל הכאב. הזכרונות המתונו לו שם, עטים עליו כעיטים על פגור, מנקרים בבשר החי.

הוא היה הילד עליו דיברו. הוא היה הילד שנשא חן בעיניה של רקל. בידי, ילד בן שתים עשרה, הייתה היכולת לגאול את משפחתו מחיים של עוני, למחות את קמטוטי הצער הקטנים שבזוויות עיניה של אמו. להקל מעט את משא החיים מעל כתפיו של אביו, האיש שכונה מאחורי גבו בשם למך.

ילד בן שתים עשרה. ילד בן שתים עשרה קטן ופגוע. ילד שלא מבין איך בכלל יכול להיות שאביו ואמו שוקלים בכובד ראש הצעה שכזו: למסור אותו לצמיתות לדוד העשיר מן העיר, ובחגים, אולי, לבוא לבקר.

אבל הוא אהב אותם.

את אמו על אנהותיה. את אביו על חוסר מוצלחותו. את הבית הקטן שלהם, עם עליית הגג החורקת.

וכששאלו אותו אם כשיגדל ירצה להיות גנרל, כמו הדוד, האביר מקאן, אמר 'כן'. למרות שבאהבת בן אין סופית רצה להיות סוחר חיטה קטן, בדיוק כמו אבא שלו, לנסוע לצדו ליריד, לתחוב את ידו הקטנה אל היד הגדולה, ולהשעין את לחיו על הבגד שהדיף ניחוחות שליוו אותו מעריסתו. ריחות של בית.

הגלים, כאב וזכרונות, כמעט וחנוקו אותו, גורמים לו לפלוט אוויר במאמץ, ולינוק אותו בשקיקה. היום הוא בוגר. הוא מבין ויודע. ברור לו ששני הצדדים רצו בטובתו. הוא לא הופקר, לא נבגד, לא נזרק. זו הייתה הזדמנות לסדר לו עתיד. זו הייתה דרכם של הוריו לתת לו את מה שחסר להם עצמם, כבוד, מעמד חברתי וגם כסף.

אבל בין זרמי הכאב הקודחים בגופו, תהה אולה במחשבה מעורפלת האם העסקה אכן הייתה הוגנת.

אחרי הכל, מעולם לא רצה להיות חייל.

האביר בסטיאן מקאן כן רצה להיות חייל. מיום עמדו על דעתו רצה בכך. אולי מפני שתפילותיה של אמו לצד עריסת התינוק שלו עסקו בהצלחה בתחום זה בדיוק, ולא השאירו שום מקום לשאלה או פקפוק.

האביר מקאן רצה לעמוד לימין המלך, ללחום את מלחמתה של כוזר, להביא ביטחון, לספק הגנה, להיות חלק ומנהיג הכוח שמאפשר חיים ושלווה.

אולי דווקא משום שחייו שלו אפופים היו במוות, גברה בלבו התשוקה להגן על החיים. עם כל אדם קרוב שקבר, והיו רבים כאלה, התחזקה מסירותו לצבא, וגברה נאמנותו לתפקידו.

אבל אולה היה קרבן גדול. גדול מדי.

קרבן שאי אפשר היה להניח למלחמה לגבות. בחור יקר מכדי להניח למלאך המוות לקחת. כמה טוב, אוי, כמה טוב, שהמלך רחוק כל כך. שהאיגרת לא הגיעה הנה אלא כדי לגרום לו להתייסר עד כלות, ואיש לא הניח בידינו את האפשרות להכריז על נסיגה ולהציל את חייו של הילד.

ממקומו, במגדל התצפית שעל גג המצודה, יכול היה בסטיאן לראות את עיקולי הנהר נוצצים לאור השמש הגוועת, להבחין בציפורים המבצעות את מחול הערב שלהן ומתארגנות לשנת לילה, ולהניח לרוח להצליף בו בעצמה.

אולה שלו. בנו. בן שקיבל שלא ברצונו, כשהוא נכנע לדמעותיה של רקל. ילד שלמד לאהוב. שגידל, שחינך, שטיפח. וכמו שצפה יוסף דיאלידאן מראש – אין באפשרותו לעשות כעת למענו דבר, מלבד תפילה. אלא שבעוד שיוסף דיאלידאן המעיט בערכה של זו, האמין בה בסטיאן בכל להט לבו.

אדומה הייתה השמש, השמים סגולים, ציפורים נסקו מעלה, ומילותיו היו כבדות ועצובות מכדי לפרוה עמן. השמים רכנו לפיכך אליו, לוקטים את תפילתו.

הם ניסו ללמוד, כמו בכל יום, אבל המרחק הרגשי ששרר ביניהם הפך את הלימוד לבלתי אפשרי.

”אתה כועס עליי כאילו אני אשם במשהו”, אמר מהללאל לבסוף, ”אני לא חושב שעשיתי משהו רע, אליהו”.

”אני שומע שאתה אומר שאתה חושב שאתה לא עשית משהו רע”, חזר אליהו, קר כקרח, ”ואני שואל את עצמי איך זה שבחור פיקח כמוך מסוגל לחשוב מחשבה מטופשת כזו”.

מהללאל שילב את ידיו, חובק את גופו, ”מדברייך אני שומע שלמרות שאתה אומר שאתה שומע שאני חושב שלא עשיתי משהו רע – אתה

סובר אחרת", ציין, צליל קולו דומה מאוד לצליל קולו של אליהו.
 "אהה".

מהללאל שרט בציפורנו את לוח השולחן. "אז יש בינינו חילוקי דעות".
 ציין. "לא נורא. זה דבר טבעי, אליהו. שני בני אדם שונים, שתי דעות
 שונות. זו אמנם פעם ראשונה, נדמה לי, אבל זה לא כל כך מפתיע".
 "נאום הגבר", הפגין אליהו התפעלות, "נו, ברוך הנותן לשכויי בינה".
 על אף שהיה רגיל ומיומן כל כך בספיגת עלבונות, עלבון מפיו של
 אליהו היה בכל זאת דבר שונה, ולרגע נרתע מהללאל אחורנית. נצמד
 למסעד הכיסא, ואחר כך העלה על פניו חיוך קטן. "לו היה כאן אבא
 שלי – היה ממליץ לנו לנשום דרך האף ולהותיר את הפה סגור", אמר
 לאטו, "חבל שנריב, אליהו. אני חושב שאלך עכשיו, ואחזור בפעם
 אחרת".

אליהו לא השיב. מבטו היה נעוץ בלוח השולחן, ועל פניו שנראו כאילו
 גולפו מאבן, שכנה הבעה קשה, מרירה.

"אליהו?"

"לעולם לא תדע כמה אנשים רצחת", אמר אליהו לאטו, כמו לעצמו,
 "אבל לפי כמות הצבא שזרמה אתמול במעברים – מדובר על לא מעט
 אנשים".

מהללאל נשף באפו בייאוש, מנער את ראשו: "אליהו", הוא אמר, "אני
 לא עשיתי כלום".

"זהו בדיוק", הסכים אתו אליהו מבלי לתת בו מבט, "לא עשית כלום.
 אם היית מואיל להדריך אותי במעבר ההרים – "

אישונו של מהללאל התרחבו. "אז כאן קבור הכלב", הוא אמר, "ואני
 חשבת שאתה כועס בגלל שהעברתי את גאלן לצד השני של הרכס".

אליהו הרים סוף סוף את ראשו: "אולי גם על זה צריך לכעוס", הוא
 אמר, "אבל אני מוכן להאמין שהטעו אותך. לגבי הנקודה הזו אני מוכן
 להאמין שהיית עייף, מבולבל, וגם רגיל מדי לציית להוראות של האבא
 הזה שלך".

"חלק מההנחות בטח נכונות". אצבעותיו של מהללאל סגרו על מסעד
 הכיסא.

"כן. שיערתי כך. אבל כשאני ביקשתי ממך לבוא אתי להזהיר את אנשי

המלך – " קולו גבר והוא התרומם מכיסאו, מטיח את אגרופו בשולחן, "איך אמרת לי 'לא'? בוא נדייק – מה אתה שווה אם אמרת לי 'לא'?" מתחת לשיופון העז האדים עורו של מהללאל, והוא נדרש לכל שליטתו העצמית בכדי לחייך, "באמת, מה אני שווה?" שאל, רגוע, "כל חיי אני שואל את השאלה הזו".

אליהו מצמץ, ואחר כך, לאט, אמר: "האם אתה באמת רוצה לשמוע את התשובה?"

מהללאל צחק: "לא", אמר, "כיוון שהיא תהיה מצערת למדי, ולמען האמת אני יודע אותה בעצמי". רגע הסב את פניו אל העצים הסובבים אותו, בלע את רוקו ואמר חרש: "אני שווה יריקה, אליהו. וגם זה בקושי".

שפתו של אליהו התעקלה. "אתה מתבדח", אמר, "נכון?"

לרגע התמודדו מבטיהם, ומהללאל זיהה בעיניו של חברו ניצוצות עמומים של פחד. פחד מפני מה? מפניה של האמת? מפני הצורך לגונן על הילד שמולו מפניה של האמת? גרונו של מהללאל התחיל כואב פתאום.

"ודאי שאני מתבדח", אמר בקלילות, "הרי אני כוזרי בן דת משה, נשמתי נחצבה מתחת כיסא הכבוד. ודאי שהתבדחתי, אליהו".

שריר קפץ בלחיו של אליהו כאשר אמר: "אתה נשמע משכנע. אבל משום מה איני מאמין לך".

"זכותך", השיב מהללאל, וכנגד רצונו ניתז קולו במרירות, "ויש בגישתך צדק. כולנו כאן כוזרים בני דת משה, נשמות כולנו נחצבו מתחת לכיסא הכבוד. כך שאין כל היגיון בניסיון להשתמש בנקודה הזו כדרך לבטא את הערך העצמי שלנו. הודה באמת, אליהו. בעיני כל כוזרי שיפגוש אותי איחשב כאפס".

"אם לא יכיר אותך", השיב אליהו בכנות.

"ואחרי שיכיר?" חקר מהללאל בחיוך של לגלוג.

"אחרי שיכיר אותך יאמר לך שהיית עשוי להיות שווה הרבה מאוד, לו רק היית מבצע את הבחירות הנכונות. אתה אדם טוב ביסודך, מהללאל. אלא שאתה צייתן וכנוע מדי. כן, זו בדיוק הבעיה שלך: העובדה היא שאין לך אומץ לקרוע את האזיקים שלך, ולעשות את מה שאתה חושב לנכון".

לסתו של מהללאל נעה ימינה ושמאלה ומבטו ברח מעיניו של אליהו. "הייתה לי עבודה", אמר כשהתעשת, "הייתי חייב לעשות אותה. ומלבד זאת – למרות שהוא לא באמת אבא שלי, יש לי כלפיו חוב של כבוד, אליהו. בעצמך שמעת שהוא לא הרשה לי ללכת אתך".

אליהו לא השיב. מבטו סרק את שולחן העץ הגס, את רגליו ששקעו ברצפת העפר, את מגפי היערן המחוספסים של מהללאל, את ארגו העץ הכהה בו אוכסנו חפציו של הרב הזקן, מנוחתו עדן.

"פעם עמדתי בניסיון דומה לשלך", אמר, מתרומם על רגליו ומלווה את מהללאל אל הדלת, "גם לי היה רגע אחד שבו הייתי צריך לבחור אם להישאר או ללכת. ומאז אני יודע שגם מי שבחר לא לעשות כלום – בחר לעשות משהו".

מהללאל לחץ על הידית, פותח סדק לאוויר הלילה. "אני לא כפוי טובה", הוא אמר, מביט החוצה, "אני חייב לאיש הזה הרבה".

"אולי", הסכים אליהו, "אבל לאלוקים אתה חייב יותר. ועד כמה שעין אדם כשירה לקבוע – נציגו של הבורא על ההר הזה אינו האיש שאותו אתה מכנה אבא".

בדרכו הביתה חלפה ציפור לילה מעל ראשו של מהללאל, נוגעת ולא נוגעת בכובעו. על העצים שיחקו גחליליות בתופסת, מאירות וכבות בריתמוס פנימי מושלם. ויללות זאב בודד נשמעו ממרחק, הולמות להפליא את מצב רוחו של מהללאל.

הוא לא רצה להיות אפס. כלום זעיר שנהדף הנה והנה עם גלי החיים. אבל כאשר בחן את חייו בקור רות, היטיב לדעת שזוהו ערכו המדויק.

מלבד הצלם והצורה, איזה ערך נוסף נתן לו אלוקים?

לא כסף. לא כבוד. לא ייחוס. לא כלום.

ואם כך, מאיזו סיבה מצפה אליהו שיחוש את עצמו בעל ערך?

כשלבנו כואב ועייף ממחשבות עצר מהללאל על מקומו, בוהה אל תוך החשכה. זיק אור זעיר אי שם בתחתית שביל העיזים הצר המוביל מביתו הקטן של הרב, ושביב נוסף שחמק מבקתת היערנים עבת הכתלים, היו כל רמזי החיים שסיפקה לו האפלה.

אבא הגדול אינו נציגו של אלוקים, וגם לא מתיימר לשמש ככזה.

אליהו צעיר ונלהב מכדי לשמש לו מורה דרך.
והרב טמון בין רגבי עפר כבר חודשיים תמימים.

ואם כך – מה יהיה עליו?

הקולות שעלו מן הרחוב היו מחליאים. כל גבריה של אליפאר כונסו בכוח הזרוע אל כיכר העיר, והפעולה לוותה בצרחות מאיימות, קריאות פחד וצעקות כאב.

"אף אדם בעולם לא יאמין כמה סבל מסב לך העניין, מלכיי", אמר נאיתן לאטו.

איסטרק הסב את פניו מן החלון, "והדבר, לדעתך, טוב או רע?"
נאיתן השפיל את ראשו אל המגש שאחו בידו: "אנשים רבים יפרשו את הסבל הזה כייסורי מצפון וחולשה", אמר, ממקד את מבטו באחת מפיסות הפרי המסוכרות, "מעטים מאוד יצליחו להבין אדם שלבו כואב בשל מפלתם של שונאיו".

איסטרק נתן בו מבט ארוך ותכול, "אתה מצליח להבין", ספק שאל ספק קבע.

נאיתן הניח את המגש על גבי שולחנו של ראש העירייה, העביר מספר פרות מן הקערה אל צלוחית אישית, ולאחר מכן, לפי כל כללי הטקס, קד עמוקות, ובעוד ראשו וגבו כפופים הושיט את התקרובת אל המלך.
איסטרק נעץ את המזלג הזעיר באחד מפלחי התפוח, ואחר כך נאנח ושמט את המזלג מידו, "האם אתה מבין, נאיתן?" חזר ושאל.

"לא תמיד, מלכיי", הודה הגבר הצעיר, עודנו כפוף.

"וזה מפחיד אותך?" שאל המלך חרש, "אתה חושש שמא, כמאמר השיר, 'תולעת כססה חרש את לבו של מושל העיר'? הנח את המגש על השולחן שם בצד, והשב לי".

נאיתן התיישר, ובפנים מוצפות מבוכה ביצע את חלקה הראשון של

ההוראה.

"כעת השב", אמר איסטרק.

ידיו של נאיתן, מאחורי גבו, מוללו את אריג החולצה שלבש. "לו הייתה ניתנת לי הזכות למות למען מלכה של כוזר, הייתי עושה זאת ללא היסוס", הצהיר, "והזכות להקדיש למענו את חיי משמחת אותי בכל פעם שאני מהרהר בה".

"גם אני שמח כאשר אני מהרהר בכך", החזיר איסטרק והשתק, ממתין להמשכם של הדברים.

"אני מודה להוד מלכותו על חסדו ועל המילים הטובות", לחש נאיתן, "ורק מפני שידוע לי שזכיתי מבחינה פיזית להיות האדם הקרוב ביותר אל המלך, ואולי להיות היחיד שרואה אותו לא רק בגדולתו אלא גם בסבלו, העזתי להעלות את הדברים".

"ולומר לוי?" התעניין איסטרק, "מה מתחבא מאחורי השורות הארוכות האלה, נאיתן?"

המשרת נאנח, "אני יודע שהוד מלכותו חש את עצמו בודד במקצת מאז פטירתו של רבנו הגדול", אמר בכבדות, "וכאשר ניסיתי לחקור בשכלי הפעוט את העניין, הבנתי שמנהיגה הרוחני החדש של כוזר הנו ענק רוח, שאינו מרבה לשוחח ואינו אוהב לחקור הלכי רוח ונפש".

ההגדרות היו מדויקות, ונגעו עמוק בלבו של המלך.

"אמי נפטרה כשהייתי תינוק", אמר איסטרק, "והוד מלכותו אבי הלך לעולמו לפני חמש שנים. אבל רק לפני מחצית השנה הפכתי ליתום עגול. הרב היה אבי השני, נאיתן. ולמרות כל מה שאתה מנסה לרמוז – לאבות אי אפשר למצוא תחליף".

"לפעמים חייבים", השיב נאיתן בלחישתו, "בטוחני שבין כל אישי הרוח של כוזר, יימצא האדם שיוכל להאזין לרחשי לבה של כוזר, ולתמוך בה על פי דעת תורתנו הקדושה".

פניו של איסטרק התקשחו: "הרב צְבִיָאן הנו רבה של כוזר", אמר, "ואין שני רבנים משמשים בכתר אחד. העובדה שלדעת משרתי היקר עליי לחפש מישהו שימחה את דמעותיי, לא תגרום לי להקים לו מתחרה. ומלבד זאת –"

לרגע השתק, מביט מעבר לחלון הפתוח בחמש מאות אנשי הצבא

שכהוראתו החלו מתכנסים בה, ואז החזיר את מבטו אל נאיתן, "שמע את אשר אמר לי רבי נטרונאי מנוחתו עדן: ביום שאפסיק לכאוב את קיומה של המלחמה הזו – לא אהיה ראוי עוד לשמש כמלך. ביום שאפסיק לכאוב אדע שלא אני מנהיג את העם לקרב, אלא הכעס, השנאה או השאיפה לנקמה ביוסף דיאלידאן. ואז, אם אהיה די אמיץ – יהיה עליי לפרוש".

לא היה זה ביטוי שדוף, וכבר היו דברים מעולם. שניים ממלכיה הקדומים של כוזר העבירו במיטב שנותיהם את כתרם לבנם ופרשו אל אחד מארמונות המשפחה, לשקוד שם על התורה ועל העבודה.

"לא תוכל לעשות זאת כשבכוזר ניטשת מלחמה ואין שום יורש בשיעור קומתך בסביבה", החזיר נאיתן בכיוון גבות.

"ובכן – התפלל עליי שאמשיך לסבול", החזיר איסתרק, "וכעת, את המגן שלי, בבקשה. ובדרך, שלח מישהו להזעיק את האקסידטור הנח. אמור לו שהגיעה העת".

נאיתן ציית בעיילותו הרגילה. פתח את הדלת, שילח את אחד מאנשי הפמליה הממתינים להזעיק את מפקד הצבא, הכניס פנימה את הצעיר נושא כליו של המלך, וביקש מאחד האצילים נמוכי הדרגה לדאוג לכוס יין איכותי שיחמם את דמו של המלך בטרם יצא שוב לקרב.

"נו, לכל הפחות לא יקשה עליהם למצוא יין בעיר כמו אליפאר", העיר בחיוך בשובו אל המלך, "היינות כאן מפורסמים בעולם כולו".

איסתרק חיך בנימוס, וחיוכו קפא על שפתיו, "רגע", דחף את ידו של נושא הכלים, "המתן. הנח לי לחשוב רגע".

לאט ובדממה שמת הצעיר את זרועו, אך ידו של איסתרק נותרה תלויה באוויר למשך רגע ארוך נוסף. גם גבותיו שהתקרבו זו לזו ונשימותיו שנעשו שטוחות העידו על המאמץ המושקע ברגעי החשיבה הללו.

ואז עלה חיוך שובב בעיניו של המלך, ידו נשמטה סוף כל סוף, והוא זקר את ראשו בתנועה חדה: "איני סומך על יראת השמים של אנשי הבוגד", אמר, "ולא אשתה מיינם. אבל למרות זאת ברצוני שאנשינו ירוקנו את מרתפי היינות כאן בעיר, ויעמיסו את הסחורה על עשרים עגלות לכל הפחות. העבר את ההוראה הלאה, נאיתן".

עשר שעות אחר כך הגיעה שיירת עגלות אל סְטְבִיטְקָה, העיר הגדולה

והמבוצרת. ומנהיגה של השיירה, ברנש עגלגל, שקצות שפמו הזהוב מזדקרים כלפי מעלה, הצמיד את שתי אצבעותיו לפיו, שורק ומרמו לשומרי החומה לפתוח את השער.

חביבותו לא ריככה את פניהם של שומרי החומה: "מאיפה ולהיכן?" חקרו, חשדנים בעליל.

"מאליפאר אל יושבי סטביטק", החזיר הברנש, "עוד לא שמעתם על הנס שאירע לנו, מה?"

גבות הורמו. "נס?"

"המלך שלח לנו תגבורת ברגע האחרון", התמתח מנהיג העגלות, מותח את שריריו לאחר שעות נסיעה מעייפות, "ברגע האחרון ממש, אחרי שאנשי כוזר ההיא כבר תקעו את הדגל שלהם בראש בניין העירייה, ופשטו על מרתפי היין שלנו".

"ומה הקשר ליין?"

האזרח העגלגל צחק: "בעל מחסן היינות הגדול ביותר בעיר החליט לחלק את היין חינם, כאות תודה על הנס שהתרחש עמנו. ותושבי סטביטק, נבחרו להרים אתנו כוסית לחיי המלך".

"כוסית", חזר מפקד המשמר בשעשוע, מביט בעשרים העגלות הטעונות כולן בחביות יין.

"סטביטק עיר גדולה", השיב זהוב השער וצחק שוב, "משלחי רצה שכל אחד משולפי הנשק כאן בעיר יטעם מיין הניצחון שלגמו תושבי אליפאר".

הקצינים התייעצו ביניהם חרש, ולאחר מחשבה החליטו להעביר את הבקשה יוצאת הדופן אל הממונה אליהם. זה נחפז, וביקש לראות את תוכן של החביות.

"בכבוד", קד בעל השפם כשהוא מחכך את ידיו זו בזו, "רק בחר לך חבית... יש לנו כאן יין אדום, יין לבן, יין צעיר ומעקצן, עתיק ועשיר, יין קינוח, ויין קל. והעגלה שם בסוף מכילה יין תפוחים. ממנו טעמתי. הוא מדהים".

הקצין תקע את אגודליו בחגורתו: "תוריד חבית מכל עגלה", הורה, "אני רוצה לראות מה אתם מסתירים שם".

"שום דבר", הניח האיש את ידו על לבו, ואחר כך הפנה את ראשו אל

שיירת העגלות הממתינה בסבלנות מאחוריו, הצמיד שוב את אצבעותיו לשפתיו, השמיע שריקה חדה, כדי ללכוד את תשומת לבם של העגלונים כולם, ואחר כך צעק: "חברים! עזרה!"

היין, כל יין, מכל חבית שבחר מפקד משמר העיר, היה משכר חושים, איכותי וערב. פטפוטיהם של העגלונים השונים עליזים ושופעי בדיחות. הם סיפרו על הקרב שהתחולל בין בתי אליפאר, ועל החגיגות הספונטניות שנערכו אחרי הניצחון, הם סיפרו על שבועתם של בעלי היקבים ועל ההתלהבות בה עזרו להם תושבי העיר להעמיס את החביות על גבי העגלות.

"אתם שכנים טובים, תושבי סטביטק", הצהיר כל אחד מהם בתורו, "שכנים טובים למרות המרחק. ומי ייקח חלק בשמחתנו אם לא אתם?" המאורע אמנם היה מוזר, אך היין איכותי וטוב, ומפקד המשמר שטעם אישית מכל חבית שנפתחה, הורה לאנשיו לפתוח בפני השיירה את שער העגלות.

לא היה זה יום שוק, אבל שיירת העגלות יוצאת הדופן שחלפה ברחובות העיר בדרכה אל הכיכר המרכזית, עוררה עניין רב. עגלוניה זימרו במלוא גרונם את שיר הניצחון – המנום הלא רשמי של צעירי דיאלידאן, ונער שנתלה על גבי האחרונה שבעגלות השליך צימוקים ותפוחים לעבר כל מי שרק פשט לעברו יד.

בכיכר העיר חנו העגלות כשהן יוצרות מבנה דמוי כוכב, וגביעי מתכת גדולים נשלפו מתחת למושביהם של העגלונים.

"לחיים!" הריעה החבורה במקהלה לא מתואמת, "לחיי המלך!"

וכך התחילה החגיגה המוזרה ביותר שידעה סטביטק מעודה.

היין נשפך כמים, ללא כל התחשבות במחירו הרב. כל מי שהושיט כוס ריקה קיבל אותה כשהיא מלאה בסחורה הטובה ביותר שניתן להעלות על הדעת; ולבושי מדים הורשו למלא גם קנקנים ובקבוקים.

בהשראת היין שחימם את הלבבות הלהיבו העגלונים את האנשים להביא מבתיהם כלי נגינה ולצאת במחול. ובעל השפם המחודד, מנהיגה של השיירה, התגלה כזמר ברוך כשרונות שהפליא לרקד במרכזו של המעגל.

איש לא הבחין בכך שמוזגי היין העליונים לא לגמו מן היין. החגיגה הייתה מושלמת. השמחה פורצת גבולות. וכשנסתיים היין שבחביות הענק, הגיע הזמן לנוח מעט.

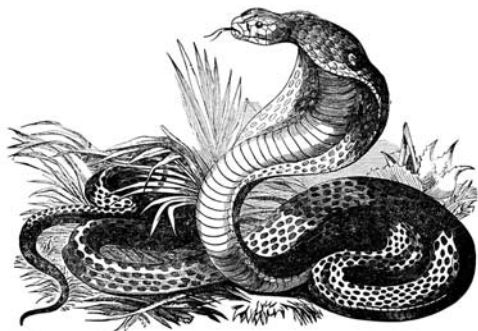
התושבים דידו לבתיהם הלומי יין, כבדי מחשבה. אנשי משמר העיר שבו לתפקידיהם בראש החומה, כשהם מתאמצים להחזיק את עיניהם פתוחות.

לפנות בוקר, כשחמש מאות חייליה של כוזר האמיתית הקיפו את העיר, נאבקו העגלונים העליונים בשומרי העיר העייפים, ולאחר מכן פתחו את שערי העץ הגדולים, מזמינים את חבריהם להיכנס אל העיר פנימה, ולכבוש את עמדות השליטה העירוניות.

לא היה זה קרב רב גבורה מן הסוג אותו ניתן להנציח בשטיחי קיר רבי הדר, אבל מיד לאחר קריאת שמע של שחרית יכול היה איסתרק להכתיב לסופר איגרת נוספת:

"גם סטביטק בידינו, ואנשיה ילגמו מאותה חבית ממנה ישתו תושבי אליפאר. כניעתך תתקבל אם תלווה בתמורה הולמת. איסתרק השלישי, מלך כוזר האמיתית והיחידה".

פרק שלישי

מלכה לאה דיאלידאן אמנם לא הייתה בעלת כשרון אסטטי מיוחד, אולם תבונתה הזוהירה סייעה לה לבחור ולהשתמש בשירותיהם של המומחים הטובים ביותר. ניהולה המיומן, וחמש שנות מלכות מלאות בשפע כלכלי, הפכו את ארמונו של יוסף דיאלידאן, השוכן בעיר אַלְקֶן, מן הארמון המרהיב שהיה מלכתחילה להיכל מלכות מפעים.

ברכות נוי עמוקות וצלולות, פסיפסים מרהיבים, ופרחים מטפסים שענפיהם יצרו את סמלה של כוזר: לוחות הברית הניצבים על בסיסה של קשת כפולה, קיבלו את כל הבאים בשעריו של הארמון, מעניקים רמז על המתרחש בין כתליו פנימה.

אצילות, תבונה ועצמה היו שלוש המעלות המוערכות ביותר על ידי יוסף דיאלידאן, ואת שלושתן ניסו האמנים להביא לכלל ביטוי באמצעות עיצובו של הארמון.

התוצאה הייתה מרהיבת עין ומרחיבת דעת. אולם מכל החדרים רבי החן היה אולם הסעודה הלבן החדר החביב ביותר על יוסף דיאלידאן. זכוכית,

כסף ועץ אלון מולבן השרו בו תחושת נקיות וטוהר, שחברה לתחושת העצמה שהשרו ממדיו יוצאי הדופן של החדר. מכל הלבן-לבן שסביב חרגו רק מושבי הכיסאות, מרופדים בבד קטיפה אדום כדם, עליהם ישבו כעת עשרים איש, מראשי ונכבדי כוזר, שהוזמנו חודש קודם לכן לארוחת צהריים מלכותית.

גביעי הכסף שקשקו בחן, צלחות הזכוכית הועמסו במזון מעוצב וטוב טעם, וגם שיחה נעימה, מחכימה ומעשירה, התפזמה בנינוחות בין היושבים סביב השולחן.

היעדרו של המלך מכיסא הכסף הגדול שבראש השולחן אמנם הטריד את היושבים סביב, אולם איש מהם לא הניח לתחושת התמיהה שלו לבצבץ ולעלות על פניו.

המנה הראשונה נאכלה. המרק הוגש. צלי בשר מדיף ניחוח כבר בותר על ידי עוצר כוזר, בנו בכורו של המלך – הנסיך פֶּאָר דיאלידאן, והמלך טרם בא.

הקינוח, קציפת לימון מרהיבה, נישא מן המטבח אל האולם על ידי שורת מלצרים הדורים. המנות חולקו לסועדים כסדר מעמדם וכבודם, והמלך טרם הופיע.

לא נותרה עוד בררה, ופאר דיאלידאן שייף בכפית הכסף הקטנטנה שלו את ראש קציפת הלימון, בירך בקול, ובתוך רעש עניית האמן' של נכבדי האומה, נבלע קול חריקתה השקטה של הדלת.

"הוד מלכותו, המלך יוסף הרביעי, מכבד את ראשי האומה בביקורו", הכריז פקיד הטקס מעם הסף, והמלך יוסף פסע פנימה, מניד בראשו לעבר קבוצת הנכבדים העומדים בדממה במקומם.

בדממה נשמעו היטב קול פסיעותיו הרכות של המלך, וגם הצליל הקטן שיצרו רגלי כס הכסף כאשר הוסטו על ידי האציל הממונה על כך.

"שבו, רעיי", אמר המלך לאחר שתפס את מקומו, "ומחלו לי, בטוב לבכם, על האיחור. לפני חודש תמים נקבע מועד הסעודה הזו, ואיש לא יכול היה לשער שעיסוקים חשובים ודחופים ייטלו ממני גם שעה זו של קורת רוח".

לרגע השתק, והנוכחים שהביטו בפניו זיהו בהן עייפות לא מוכרת.

"אויבינו אכזריים ומושחתים משהעליתי על דעתי אי פעם", המשיך יוסף דיאלידאן, שתי ידיו מונחות לו בחיקו והבעת פניו מיוסרת, "אפילו אני, על אף כל מה שאני יודע אודות מלכם הצעיר והאופן שבו התנהג בזמן היותו בשבי, לא יכולתי לשער שיתדרדרו לדיוטא נמוכה כל כך".

יוסף דיאלידאן השתתק, משפיל את ראשו, והתנהגות לא אופיינית זו הגבירה עוד יותר את חרדתם של יושבי השולחן.

"בזדון לבם וברוע מידותיהם", אמר יוסף בחלוף רגע, "כבשו הם את אליפאר, עיר היין המפורסמת, ואת סטביטק, השוכנת במרחק שמונה שעות רכיבה מזרחה ממנה. וכעת, הם מאיימים למכור את כל יושבי הערים הללו לעבדים".

עבדים. המילה התגלגלה בכבדות, צנחה על גבי השולחן, וקיפצה שוב באוזניהם של האנשים הדמומים, ויוסף דיאלידאן, מאחורי עפעפיו המושפלים בצער, רשם בזכרונו את תגובתם אליה. אלו שצערם לא הופגן, יוכלו לקחת חלק פעיל יותר בהמשך מזימותיו. אולם כעת, אין זמן למחשבות.

"דבר כזה לא יכול היה, כמובן, לעלות בדעת איש מאתנו", באנחה שחרר יוסף את ידי השלובות, והן צנחו ברכות על גבי השולחן, "שכן מוח ולב כה מעוותים, כלבו של איסטרק קטינא, אין לאף אחד מאנשינו. רק אדם שאיבד כל צלם אנוש עשוי להוציא לפועל רעיון כה שטני. אפילו אנו שיוודעים כי מלכם הושחת לחלוטין מתאוות כוח ושלטון, לא שיערנו שיהיה מסוגל להילחם באכזריות שכזו על כתר אותו בחרו בני עמו להעניק לאחר".

האנשים סביב השולחן נראו כאילו ביקשו להתאים את גון עורם לצבעו של החדר הלבן, וכשלו במאמציהם, מפיקים גוני חום דהה ואפור חיזור בלבד.

"יונה הנושאת הודעה מצערת זו הגיעה אליי לפני כשעתיים", קולו של יוסף נעשה מעשי עד מאוד, "ומיד כינסתי את צוות ההיגוי המלחמתי שלנו. גם מומחי המודיעין וטובי מנתחי האישיות הוזמנו להשתתף בישיבה זו. ולדעתנו וטעמנו אין כל סיכוי שאיסטרק קטינא יצליח להוציא לפועל את תכניתו. תושביה של כוזר שלו לא יסכימו לרדות באחיהם כבעבדים, ולהפך – אם יחזו בני כוזר ההיא באחיהם הנמכרים לכל המרבה במחיר, יתעורר מרד אדיר ממדים שיטיל את מלכם הצעיר

מכיסאו כאילו היה שרץ מאוס".

"מה שאכן הנו", העיר הנסיך פאר בארשת הפנים היבשה והעובדתית ביותר שלו.

יוסף דיאלידאן לא חיך. "אומר לכם את האמת, נכבדיי", סח בקול מונמך, "במועצת המלחמה שלנו היו הכל משוכנעים בכך שנעשה בשכל אם נניח לשרץ למלא את מזימתו השפלה, ובכך נביא לסיום שלטונו. יותר מכך – כמה מן הנכבדים והמוערכים ביותר בין אנשינו טענו בלהט שאיסרתק מודע בדיוק כמונו להשפעה השלילית של תכניתו ולכן הוא לעולם לא יעז להוציאה אל הפועל".

ראש מחוז אַפְלֵטָאיק נרעד. "אבל ברשות הוד מלכותו – אי אפשר לסמוך על כך", מלמל בעיניים קמות. יוסף דיאלידאן רשם את ההתפרצות במוחו – לטיפול מאוחר יותר, אבל בקול רך רק אמר: "תחושתי זהה לשלך, אישי היקר. ובנוסף אני סבור כי לא נוכל להפקיר את בני עמנו לגחמותיו של פרא, גם אם ייחוסו מרשים. ועל כן החלטתי להיענות לתביעתם של אויבינו, ולשגר אליהם את בני, הנסיך בְּרַכְיָהוּ, כדי לבוא עמם במשא ומתן, ולחתום על הפסקת אש בת שנה ומחצה".

ברכיהו דיאלידאן, ששימש שנים רבות כמנהל אחוזת דיאלידאן בדרום המדינה, נעדר מאתיל במשך כל שנות התבגרותו של איסרתק. אולם בכל זאת הופתע המלך הצעיר לגלות כי האיש הצעיר והידידותי שזכר מילדותו התפתח והתגבש לכדי גבר שתקן, אטום מבע ופנים, שנראה היה כנטול כל רגש.

גם נסיכה של כוזר החדשה הופתע מן המפגש עם מלך הארץ הנושנה. המלך הצעיר, שבאביב האחרון מלאו לו עשרים ושלוש שנים, הצטייר במוחו כבובה רופסת, בעלת עיניים קטנות וודוניות, השולחת אנשים לשדה הקרב בחיך אווילי, ושבה אל פינוקיה והנאותיה, אסורות כמותרות.

למען האמת, עד כה כאשר הרהר במלכה של הארץ הנושנה, סבור היה כי המלך הצעיר נשלט ביד רמה על ידי צוות מיומן של שרים בכירים, המנצלים את נהנתנותו כדי לרכוש עוד ועוד עצמה וכוח. אולם ברגע בו

הבחין באיש הצעיר והקורן שנכנס אל חדר המשא ומתן הבין כי טעה. המלך איסתרק השלישי, שעל רברבנותו, נהנתנותו וקלות דעתו כה הרבה אביו של ברכיהו לדבר, והאיש התקיף, חד המבט ובהיר העיניים שנכנס בפסיעות קלות אל החדר, לא יכלו לדור שניהם באותו גוש בשר, ולחיי השקועות קמעא של האיש שלפניו, הקו הברור שיצרו שפתיו, והחיוך המפוכח ששכן בזוויות עיניו – העניקו יותר מרמז על דמותו האמיתית של מלך כוזר הנושנה.

האם ייתכן כי אביו טעה באבחון אישיותו של איסתרק, או שאולי עיצבו השבי והמלכות את הנער הקטן והפכו אותו לגבר רב עצמה?

"לכבוד הוא לי לפגוש איב אמיץ", אמר ברכיהו בנימוס כשהוא מתרומם על רגליו. אולם איסתרק לא השיב לו בנימוס דומה. בשתיקה שילב את ידיו, בוחן את בן שיחו מקצה כובעו ועד לחרטומי נעליו. "אז אתה הוא ברכיהו דיאלידאן", אמר, "לא הייתי מזהה אותך לו היינו נפגשים בשדה הקרב".

ברכיהו העלה על פניו חיוך יבש: "ובכן, מה טוב שנערכה בינינו היכרות מוקדמת".

החיוך שבקצות עיניו של המלך איסתרק התרחב לרגע, כאילו הסב לו הרמז שבקולו של דיאלידאן-הבן רק נחת, ואחר כך אמר: "הובהר לי כי אביך הסמיך אותך לדון אתנו על קבלת כניעתכם".

שוב מתח ברכיהו את שפתיו, יוצר את אותו חיוך רגוע, יבשושי: "הו, לא", אמר, "צר לי אם הטעו השמועות את הוד מעלתכם. אבל דומני כי הבהרתי באופן שאינו משתמע לשתי פנים כי אני נושא הצעה לשביתת נשק בלבד".

שביתת נשק. כשהוא עייף וטעם מר בפיו, שכב איסתרק על מיטתו בווהה אל העיטור הגרפי החוזר בו עוטרו כתלי החדר שבחרו למענו משרתיו. לרגע לא ציפה שיוסף דיאלידאן יכרע לפניו ברך וידבר עמו בלשון חנופה מפייסת. ברור לו מיהו העומד מולו, ואין לו כל ספק שהמלחמה הזו תסתיים רק לאחר שימות אחד מהם. וגם אז, לא במהרה.

לאט התיישב איסתרק על מקומו, נועץ את מבטו בנרות השעווה הגדולים שהאירו את החדר באור נמוך וחם. עליו להחזיר את החיילים הביתה.

זהו חלק בסיסי מחובתו כמלך, מתוקף תפקידו ככאקאן, מעצם היותו אבי העם.

זו גם חובתו כאדם פרטי, כידידו של אולה, כאח לאחייניו של בסטיאן מקאן.

הנרות המרקדים בצעדי מחול אטי וקדום התיזו זהרורי אור מכתרו ושרביטו, ובדממה העמוקה ששררה סביב ניסה איסטרק לפענח פעם נוספת את האיתות הפנימי שצלצל באוזניו והעלה טעם מר בפיו.

לרגע נשמע במעברים קול פסיעותיהם של החיילים המגנים על דלתו, אחר כך נשמע ממרחק קול צריחתו של עטלף עיוור. אחר כך, כמו בועית שמן בכוסית מים, בתוך השקט ששב ומילא את החלל – התרומם מתוכו המענה.

ידידות בינו לבין יוסף דיאלידאן נשמעת כעת רחוקה, בלתי הגיונית ומוזרה בעליל. אבל כשם שטוען הפתגם הכוזרי העתיק – ראשיתה של כל ידידות – שיחה.

והנה, על אף שעד אתמול גם רעיון זה היה נראה לו כבלתי אפשרי, היום הוא נושא ונותן עם אנשיו של יוסף דיאלידאן. ומה יהיה מחר?

האם יבוא יום בו ייאלצו אחרים להזכיר לו פתגם עממי אחר המכריז כי הנושק נחש ימצא עצמו טועם מן הארס?

ויוסף דיאלידאן, אכן היה נחש.

נחש נאה, אינטליגנטי, בורק, בוהק, וארסי.

כשהוא מתאמץ לאחוז בפתיל המחשבה הדק, שקע איסטרק אהורנית, אל בין כריות הספה.

אם יחדל ממלחמתו ביוסף דיאלידאן ותפיסת עולמו, אם יכיר ברוצה אביו כמלך, ויסכים לחיות לצדו בשלום – אפילו באורח זמני, הוא עלול –

פתיל המחשבה ניתק. מישהו דפק בדלת. ומקצבן האופייני של הדפיקות בישר שאין זה 'מישהו' אלא פֶּנְרָס, בן דודתו, מחנכו, האיש שבתקופת שביו של איסטרק נשא על ראשו לתקופה קצרצרה את תוארו של מלך כוזר. אבל פנרס שבעקבות שירותו זכה לתואר אביר ולכינוי אֶלְיִקְטָאן, היה היום יותר מכל אלו. כיום היה פנרס חבר. מישהו שאפשר לבטוח בו ולסמוך על אהבתו.

האיש הכמעט יחיד מפניו לא חש איסור צורך להסתיר דבר. שום דבר. גם לא את היסוסיו, חלומותיו, וטעויותיו.

"הגעת מהר", אמר לדמות דקת הגזרה המופיעה בפתח, "הכנס, בבקשה, ושבו".

פנרס מציית, נכנס אל החדר האפלולי, מסיט את אחד הכיסאות הנמוכים, חסרי המשענת, מתיישב ומישיר מבט.

"איך עברה הדרך?" מתעניין איסורק.

עיניו הרכות והחמות של פנרס סוקרות במהירות את המלך הצעיר היושב על גבי המיטה כשהוא לבוש בבגד בית ארגמני. וכשם שאיסורק מבחין באותות העייפות ורסיסי האבק המעטרים את פאות לחייו של מחנכו, קולט פנרס את הקמט הזעיר שבזווית פיו של איסורק, ואת טבעת החותם המעוצבת שנחה על אחת מכריות הספה, ולא על אצבעו של המלך. ובשתי העובדות הללו, כשהן מצטרפות למבט עיניו של הגבר הצעיר היושב מולו, די כדי לספר לפנרס הכל.

"שמעתי שברכיהו דיאלידאן הקדים אותי", הוא אומר, "צר לי על כך, מלכי".

"הוא הגיע אמש", משיב איסורק, "ואני נפגשתי עמו הבוקר. אבל אולי טעיתי שפגשתי בו בעצמי. אולי היה מוטב שאניח לו להמתין".

עיניו החומות של פנרס מתכווצות כשהוא מחייך. "הוד מלכותו מרבה להלקות את עצמו על לא דבר", הוא מביע ברגיעה את דעתו, "אני, למשל, סבור שמפגש אישי עם מלך כוזר האמיתית מוטט אי אלו מדעותיו הקדומות של נסיך כוזר האחרת".

איסורק צוחק קלות וקצרות, ואצבעותיו מגששות אחר טבעת החותם שלו. "הוא טיפוס מוזר, ברכיהו הזה. יבש וחסר מחשבה עצמית. והם מציעים כל כך מעט!"

"שביתת נשק לעשרה חודשים", קולו של פנרס אטי, וכמה מן הגוונים החמים חסרים ממנו.

"כן, עודכנת נכון".

ידיו של פנרס נחות על ברכיו וההבעה שנחה על פניו הנאות מעורפלת, כשם שהוא נוהג בכל עת בה הוא חפץ להסוות את מחשבותיו. "למה

ציפה הוד מלכותו?" הוא שואל וקולו ניטרלי עד כדי ריחוק. איסתרק מסובב את הטבעת על אצבעו: "בתחילה רצייתי רק לשחרר את אנשיו של אולה מקאן. אבל אחרי שכבשנו גם את סטביטק, והשמענו איומים בוטים כל כך – לא נוכל להסתפק רק בהישג הזה."
 "עבדך מאזין", אומר פנרס, קשוב.

"הם דורשים נסיגה מכל השטחים שכבשנו בחודש האחרון, כדי לשחרר את הבחורים", חיוך דק, מריר, עולה על שפתיו של המלך, "ואף על פי שההיגיון טוען שארבע מאות ושבעים נפשות הרי לא יכולות להיות מעט מדי, אם כל אחת מהן היא עולם מלא, בכל זאת זה מעט מדי. הכל סביבי חושבים שזה מעט מדי".

פניו החיוורות תמיד של פנרס מתכווצות באהדה, "יש שאלות רבות שצריכות להישאל", הוא אומר, פניו עדיין מעורפלות, "אבל לי נאמר שהוד מלכותו נפצע בבטנו, וכעת אני רואה שהכתף חבושה".

איסתרק מרים את ידו אל כתפו, התחבושת אכן מציצה מצווארנו הרחב של בגד הבית. "זה שום דבר", הוא מבטיח, "שריטה ולא יותר מכך. בסטביטק נלחמנו כמעט רק נגד ילדים ונשים. אחת מאלו האחרונות השליכה עליי גיגית כביסה".

איסתרק משועשע בעליל משחזור התקרית, וגם פנרס מחייך: "לנשים יש כוח", הוא אומר, "מזלנו שלא תמיד הן מודעות לו".

חיוכו של איסתרק מתרחב, ולשווא הוא מנסה להסוות אותו מאחורי שפמו הבהיר. הנשים המשמעותיות בחייו: רעייתו, חמותו ולפחות אחת מאחיותיו, דווקא מודעות היטב לעצמתן, ומנצלות את כוחן בלא היסוס.

"ברכיהו אמור להיות בן גילך", הוא אומר כחלוף רגע.
 "הוא גדול ממני בשנים עשר חודשים", משיב פנרס, "בסתיו ימלאו לו שלושים ושלוש שנים".

איסתרק מיטיב את תנוחתו על גבי הספה וכשהוא משעין את לחיו על כף ידו הוא מתבונן בעיון בבן דודו. אחרי פרידה של כמעט שלושה שבועות, שני קרבות גדולים, ויום דיונים ארוך עם אנשי הצד האחר, יש לו הרבה מה לחלוק עם פנרס, אבל על אף ההבוק דמוי הנחש שחולף במחשבותיו, דוחק ומציק, הוא מוצא את עצמו אומר: "אתה מרשים ממנו, פנרס".

פנרס מחייך באמצעות שפתיו בלבד: "הוד מלכותו ודאי התכוון להחמיא

לי", הוא אומר, זוקף את ראשו.

"ובכן – לא בדיוק. סתם ציינתי עובדה". מעולם לא התבוננ איסטרק בפנרס באופן כזה, אבל כעת, פתאום, מתפוצצות במוחו עשרות בועות תובנה. "הצבעים שונים לגמרי, כמובן", הוא אומר לאטו, "אבל יודע אתה את מי אתה מזכיר יותר מכל? את יוסף דיאלידאן".

פנרס מטה את ראשו ומרים את גבותיו: זו לבטח אינה אמורה להיות מחמאה", הוא אומר חרש, "אבל יש בכך היגיון, הוד מלכותו. דם אינו מים, ואחרי הכל – אנחנו בני דודים".

אולם איסטרק אינו מתעניין בסבתא אַרְפִילֶק, שהצליבה את שריגי אילן היוחסין של בית בְּלוֹאֲדָאן עם אלו של בית דיאלידאן. הוא בוחן את פנרס כאילו לא ראה אותו מעולם. מקצות שערו השחור והחלק, הפנים שנראות כאילו נחטבו משיש לבן ובגדיו הכהים, התפוררים היטב, אל כפות הידיים המעוצבות והחלקות שנחות בשלווה על הבד הכחול.

"אולי מעולם לא הערכתי זאת כראוי", הוא אומר בסימומה של הסקירה, "אבל התנהגותך בימי שלטונו של יוסף דיאלידאן הייתה ראויה להערצה".

"ממש לא", אומר פנרס, "ואקווה כי הוד מלכותו ימחל לי על התנגדותי לדבריו".

איסטרק מתרומם לכדי ישיבה, "פנרס", הוא אומר, "האם תסכים אתי לכך שאתה מסתיר מן העולם מי אתה באמת? האם תודה בכך שלו רק רצית היית – " קולו גווע באמצע הדברים, שכן פנרס מטה את ראשו מטה, והבעתו משתנה. על הפנים היציבות מתחולל מאבק איתנים, שמעולם לא ראה איסטרק כמוהו. ים רגשות מציף את פנרס, משלהב את עורו, ואז כבה. ושוב נראה האיש חיוור ורגוע כשם שהוא נראה תמיד. "אז צדקתי", אומר המלך לאטו, "אינך ילד טוב כמו שאתה נראה תמיד, פנרס. גם אצלך בוערת אש, עמוק מתחת לפני השטח".

פנרס צוחק חרש, "למה, לדעת הוד מלכותו, מכל המועמדים שבעולם נבחרתי אני לשמש כמחנכו של יורש העצר?" הוא שואל לאחר מכן, "המלך רְעוּאֵל, מנוחתו כבוד, הכיר אותי היטב. התחבאתי מתחת לגלימתו פעם או פעמיים כשהייתי ילד".

"מתחת לגלימה של אבא שלי?"

"אהה". הזכרונות מציפים את תודעתו של פנרס ומשתקפים בעיניו. איסתרק מעפעף. הוא מעולם לא העז להתקרב אל אביו עד כדי חיבוק. רעואל היה זה שקרב תמיד אל בנו. והנה מישהו אחר, כמעט זר, בן אחות בסך הכל, העז להתקרב אף יותר מכך! להרים את שולי גלימתו של מלך כוזר ולהסתתר תחתיה!

"דודים אוהבים הם מתנה שלא תסולא בפז", אומר פנרס כמהרהר, "דומני שגם הוד מלכותו הכיר בכך, לפחות בפעמים בהם בחר לנפוש בארמון הקיץ של מושל מחוז המרכז".

אזכורו של דודו, אֶלְרִיִן דִּילְיֶאֶבֶר, מרכך את הכאב שבלבו של איסתרק, ובזמן שהוא מהרהר בכך הוא מחמיץ את המשך דבריו של פנרס. אבל לנוכח הכאב שבו נאמר המשכו של המשפט – אי אפשר לשאול דבר על תחילתו.

" – – – אז נכון שהייתי בן אחת עשרה, אבל הבנתי שהוא מרגיש שהחיוך והידידות והמילים הטובות היו משחק, כלי שבעזרתו הפעלתי אותו, בדיוק כמו שמפעילים בובה על חוט. והמבט שעלה לו בעיניים רדף אותי חודשים אחר כך".

פנרס משתתק, פניו אדומות ונבוכות, ונראה לאיסתרק כי הוא משתוקק לתגובה מנחמת, למילה אוהדת.

"אולי גם אתה מלקה את עצמך לעתים ללא צורך", אומר המלך בזהירות, תוהה על מי בדיוק מדבר מחנכו, "אני די משוכנע שגם בגיל אחת עשרה היית אדם הגון".

פנרס נושם עמוקות והמבט שבעיניו נעשה מיוסר עוד יותר. "לא". אמר בפסקנות. "עד כמה שאני זוכר מה חשבתי אז – אין לי אלא להודות בכך שעשיתי זאת בדעת צלולה ובהכרה ברורה. הרגשתי שהוא רעב לידידות, לאהבה של מישהו, אפילו אהבה של ילד אחר, שצעיר ממנו בשנים עשר חודשים. והנחתי לו לעבוד קשה כדי לזכות בה".

שנים עשר חודשים? איסתרק מחליק ומסדר באטיות את פאותיו הרחבות. המספר הזה כבר עלה בשיחתו עם פנרס הערב.

"ואחרי שהרגשת זאת?" הוא שואל, "מה קרה אחרי שראית את המבט שעלה בעיניים שלו לאחר שהבין כיצד שיחקת בו?"

"השתנית", משיב פנרס בפשטות, "הבנתי שאם אסור לי לפגוע בבני

אדם – אסור לי גם לשחק בהם. הוד מלכותו ודאי מבין את כוונתי".
 איסטרק לא מבין. לא בדיוק מבין. והוא חוכך בדעתו האם לא מן הראוי להבהיר לפנרס כי החמיץ את צמד המשפטים הראשונים שהשמיע. אבל פנרס, באופן מפתיע, שקוע בעצמו עד כדי כך שהוא אינו קורא את לבטיו של איסטרק על פניו.

"כשקיבלתי את הודעתו של הוד מלכותו – "הוא ממשיך, נסער, "חזרתי לגיל אחת עשרה. כל הדרך הנה הרהרתי בכך. איני בטוח שנכון יהיה להושיב אותי מולו. למרות שלא עשויה להיות לו שום תביעה ממונית עליי – ברכיהו בהחלט עשוי לנטור לי טינה".

אז הוא צדק! ברכיהו האטום עד כדי רשעות הוא זה שנוצל על ידי פנרס האידיאליסט, המוסרי, החש בסבלו של כל צרוע המסתובב מעבר לגדר המחנה. החיים עשויים לעתים להיות מוזרים עד כדי כאב.

"השתנית מאז", מנחם איסטרק.

"הוא לא יודע זאת", מחזיר פנרס.

רגע שוררת שתיקה בחדר, ואז עולה חיוך על פניו של איסטרק: "טוב מאוד", הוא אומר, וכמעט מוחא כף בעליונות, "מצוין, פנרס. היינו זקוקים לאדם עם קשקשים שינהל את המשא ומתן הזה".

פנרס בוהה בו, המום.

"יש לך לילה להתכונן", איסטרק מתמלא מרץ, "יש לך בערך שתיים עשרה שעות להתאמן מול המראה. ליהלומים ולביגוד ידאג מישהו אחר. אבל אתה, השחז את ראשך ושחזר את רגשותיך, כך שמחר יתיישב מול ברכיהו יוסף דיאלידאן שחור שער".

גרגרתו של פנרס נעה מאחורי זקנו. "עברו מאז עשרים ואחת שנים", הוא אומר, "כמעט עשרים ואחת שנים".

"יש דברים שהזמן לא יכול להם", משיב איסטרק בעליונות, "קום על רגליך, פנרס. יש לך עבודה לעשות הלילה".

פנרס מתנווד מעט כשהוא פוסע אל הדלת, ואיסטרק מניח יד על כתפו.

"זה לא יהיה נורא כל כך", הוא מבטיח, "הרי את מהלכיו של יוסף דיאלידאן אתה מצליח לחזות כמעט תמיד מראש, וברכיהו מלכתחילה סובר שאתה מושחת עד היסוד... כל מה שעליך לעשות הוא ללבוש

ליום-יומיים תחפוש. לא שום דבר יותר מכך."

נושא כליו של איסתרק, בחור צעיר ושובב, נהנה עד מאוד מן התפקיד שהוטל עליו. במחציתו הראשונה של הלילה שוטט בעונג גלוי בין הארמונות המוחרמים, מחפש פריטים נבחרים לעטר בהם את דמותו החדשה של מחנך המלך. לפנות בוקר התייצב מאחורי דלת החדר שהוקצה לפנרס, ובשעה שהכל משכימים לתפילה מצטרף אליהם אדם שונה לחלוטין מזה שהגיע לעיר בליל אמש.

פנרס החדש נאה עד כדי סנוור. את בגדיו הכהים תמיד מחליפה מערכת חדשה, שגונה סגלגל בהיר, זקנו מסורק היטב, ושערות ראשו נחפפו בחומר כל שהוא שהעניק להם ברק מיוחד. את מקום חרב הלוחמים הפשוטה שלו תופסת כעת חרב אצילים ארוכה וגנדרנית, ואבני חן מנצנצות מכל פינה אפשרית על גופו. הן תפורות על כובעו, מעטרות את כתפיו, משובצות בסיכת הגלימה שלו ומקשטות את חגורתו. בתוך כל הצבעוניות הזו נראית טבעת החותם שלו פשוטה וחסרת יומרות, אבל בכך אי אפשר לטפל בהתראה קצרה כל כך, ואיסתרק מקווה כי ברכיהו לא ישית את לבו לסתירה, ולכל הפחות לא יבין את משמעותה.

גם הבעתו של פנרס אינה הולמת את התפאורה שהותאמה לו, ואיסתרק שולח לעברו חיוך מעודד. "טעיתי אתמול", הוא מצהיר, "אינך דומה בכלל ליוסף דיאלידאן. אתה צעיר, נאה ומרשים הרבה יותר ממנו".

פנרס מרים את ידו אל עיניו, שכן המילים מסבות לו סבל, אך לאחר שהוא שומט אותה הוא שולח לעבר איסתרק חיוך מרהיב. "כוור זכתה במלך כה נפלא!" הוא אומר ברכות, "דמות כה שופעת חן, תבונה ועצמה! בכל לילה לפני שאני עולה על מיטתי אני מודה לאלוקי השמים שדאג לבני עמנו למנהיג ראוי לשמו. יכולתו של המנהיג המדובר להחמיא לפחות שבעבדיו מעוררת כעת עוד יותר את התפעלותי".

איסתרק נושם עמוקות, "ובכן - " הוא אומר ובוזע את רוקו, "אתה עושה זאת מצוין, פנרס".

"אני אומר את האמת, ורק את האמת", בתנועה דרמטית מעט מניח המחנך את ידו על לבו, "ובטוחני כי אדם נעלה כהוד מלכותו לא יחשוד את עבדו הנאמן בשקר".

איסתרק ממצמץ. פנרס מעריך אותו, הוא יודע זאת, וייתכן גם שהוא

מודה לאלוקים בכל לילה על כך שנתן לכוזר מנהיג שמסוגל להוביל אותה בימים קשים כאלה. אבל כאשר הוא נזכר במילותיו של פנרס אמש, ובאופן בו תיאר את מערכת היחסים שלו עם ברכיהו, הרי שהתנהגותו זו של פנרס רעה. רעה ומפחידה.

מפחידה עד כדי כך שעליו לעצור את עצמו בכוח כדי לא להורות על הפסקתה של ההצגה.

יום הדיונים השני שלהם שונה בעליל מיום הדיונים הראשון, וההבדלים אינם מוצאים חן בעיני ברכיהו דיאלידאן. ראשית הוחלפו השולחנות, ובמקום העץ הכבד, שהפריד בין הנוכחים אמש, הוצבו בחדר ספות רכות וספוגיות, שגופך שוקע בהן ומתקשה להתרומם.

ושנית – לצדו של המלך, ברברבנות שניקרה את עיניו של ברכיהו, התיישב פנרס בלואדאן-אליקטאן, זחוח ובטוח בעצמו.

"ודאי אין לי צורך להציג בפניך את בן דודך", אמר המלך, ומשום מה היה נראה עצבני מעט, "זהו מחנכי האהוב, פנרס אליקטאן. שמעתי מפיו שהייתם ידידים קרובים אי אז בעבר".

"ידידים קרובים ביותר", הסכים פנרס, "האם אתה זוכר את הימים היפים הללו, בן דודי?"

המילים פגעו במרכזו בטנו של ברכיהו, כאילו היו מכת אגרוף. אולם כיוון שהיה מיומן מאוד בספיגת חבטות כאלה, לא השתנתה כלל הבעת פניו. "איני יכול לשכוח אותם", השיב בקול יבש, שונא את תחושת הנחיתות שהסב לו בואו של האיש, "אבל דומני שאת שיחת הרעים נדחה לעתיד רחוק יותר. כעת אנו עדיין ניצבים משני עבריו של המתרס".

"ברכיהו שלנו תמיד היה מעשי מאוד", מסכים פנרס אליקטאן. "משרת!" הוא נוקש באצבעותיו, "שולחן הנה, בבקשה!"

שני משרתים ממהרים לשאת פנימה שולחן קטן, אותו הם מציבים על יד הכורסה בה שקוע פנרס. "עבודה נפלאה", מחמיא להם פנרס, "ישר כוח". ניגונו הנעים של הקול, ונימת הדיבור הערבה, האכפתית, מוכרים מאוד לברכיהו דיאלידאן, נסיך כוזר החדשה. מוכרים לו עד כדי כך שהוא משפיל את מבטו אל תיק המפות שלו, ופותח את קישוריו רק כדי לעשות דבר מה.

מוזר. בשנים הארוכות שחלפו מאז ילדותם המשותפת דווקא שמע שפנרס השתנה לטובה. שמע שהפך לאדם עדין, רגיש, בעל נקיות פנימית גדולה. האם היו השמועות מוטעות, או ששנות השלטון החזירו את הנער הקטן והתחמן אל החיים?

באותו יום מתנהל ביניהם משא ומתן קשוח יותר מזה שמתח את עצביהם אתמול. ובכל פעם בה מבקש ברכיהו הפוגה, נותן בו פנרס מבט פעור ותמה: "נתיני אביך יושבים כבר חמישה ימים על האדמה בכיכר העיר! האם אין לך רחמים עליהם?"

"גם הרחמים הגדולים ביותר אינם יכולים לנקב קיר אטום", אומר ברכיהו ברגיעה בפעם השלישית בה מוצגת לפניו השאלה הזו, "אני מוסמך להציע לפניכם –"

"שמענו כבר מה אתה מוסמך להציע לפנינו", אומר המלך בבטלנות מן הכורסה עליה הוא מסב.

"ובכן, אולי באמת אין באפשרותי לחדש לכם דבר". ברכיהו מתרומם על רגליו, "אני זקוק כעת להפסקה. האם לשגר לאבי מכתב ולספר לו ששיחותינו הגיעו למבוי סתום?"

איסתרק נותן במחנכו מבט כנוע, ופנרס מעלה על פניו עוד חיוך נאה: "ייתכן שזהו רעיון טוב, ברכיהו יקירי", הוא אומר, "אבל ודאי תבין שלא נוכל להמתין כאן עד שתגיע איגרת התשובה מאביך. אנשיכם נרטבים בגשם, ואף על פי שהם אינם נתיני ארצנו אלא נתיני אביך, אני חש רחמים כלפיהם. כך שמחר עם שחר תצא הקבוצה הראשונה לכיוון מכרות המלח".

"בדיוק כך", מאשר המלך. אותו מלך שאתמול הקרין עצמה וניווט בפיקחות גדולה את כל מהלכו של היום.

"ובכן, יהיה עליכם לעשות כהבנתכם", מושך ברכיהו בכתפיו. "אציין גם זאת במכתבי אל הוד מלכותו אבי, ואקווה שהדבר לא יעורר את חמתו יתר על המידה. יש לכם ארבע מאות ושבעים שבויים אצלנו. בטח לא שכחתם זאת".

שריריו של איסתרק נדרכים, אבל פנרס מכווץ את פיו בהבעת רחמים, "נסיך כוזר האחרת!" הוא אומר, "כמה אורחים, לטעמך, שווה חייל?

שניים? עשרה? מאה? אף? יהיה עלינו למצוא קוד מחיר, ללא ספק. אבל נקמת הדם תתבצע. מסור גם זאת לאביך".

"כן", ממלמל המלך, "מסור גם זאת לאביך". וכשירו של מחנכו נוגעת בשרוולו, הוא מתרומם על רגליו, ואחריו כל אנשיו.

יום דיונים נוסף מגיע לסיומו. אנשיו של ברכיהו מתנהלים אל מחנה האוהלים שלהם, מחוץ לגבולה של אליפאר, ואנשי המלך מתקבצים אל ארמונו של ראש העיר לשעבר.

הסעודה כבר ערוכה על השולחנות, ומפיצה ניחוחות מגרים. אולם לשניים מבין הנוכחים אין כל תאבון שהוא. פנרס שזיחיתו נעלמה יושב בכתפיים כפופות על יד מנת המזון המתקררת שלו, ואיסתרק חותך את מנת הבשר שבצלחתו לפיסות זעירות, ואינו מסוגל להכריח את עצמו לטעום ממנה.

כשמסתיימת סוף סוף הסעודה, מבקש פנרס בקול מונמך רשות לצאת מן הארמון.

"לאן?" חוקר איסתרק בחדות. על אף שהרעיון היה כולו שלו, בכל זאת מפחידה אותו הקלילות בה נכנס פנרס לתפקיד הנבל, והמתיקות בה שור לכתר קוצים את איומו ועקיצותיו.

"למקווה", אומר פנרס, "להוריד מעליי חלק מטומאת הגאווה הזו".

"והחלק הנותר?" מתעניין איסתרק.

פנרס בולע את רוקו. הוא בן שלושים ושתיים. צעיר רק בשנה מברכיהו דיאלידאן, אבל איסתרק שמביט בו היטב רואה כי הוא מבקש לבכות כעת.

"ובכן", אומר פנרס לאחר שהוא מתעשת, "חלק מן הטומאה כנראה שייך לי באמת. לא שיערתי כך, אבל כנראה שכך הוא המצב. וכעת, הכל יודעים זאת".

הוא עלוב, עצוב ודהוי מאוד בתוך בגדיו המפוארים, ואיסתרק אינו יודע באיזו דרך לנחם אותו.

"לכולנו מידות רעות", הוא אומר, "תפקידנו לנצל אותן עבור הנכון והטוב".

"ולהיזהר שהאבק שאנו מנקים לא יידבק לחוטמנו", ממשיך פנרס באותה נימת דיבור, "האם יורשה לי ללכת כעת, מלכי?"

אהבתם את ההללס?

סביר להניח שתיהנו גם מספריה הנוספים של החברת:

'איסתרק'

הספר שלא גמרו לדבר עליו.
כעת - במחיר מבצע לרגל
הוצאת הספר מהללל.

היכן נמצאת האמת שלך,
וכמה היא שווה?
'חומות של נייר'
סיפור בן ימינו שמעז
להטיל ספק במוסכמות.

'אלוף הכוונות הטובות'
סיפור הרפתקאות עליו
שלא יפסיק להצחיק
את הצעירים - והצעירים ברוחם.

מנוקד

בשביל מי הן עושות את זה?
בין אז לעכשיו, בין אמריקה לישראל.
'רק למישהו אחד'
ספר סוחף לבנות הנעורים
מאת מ. קינו, בשם העט: שרה מאירסון.